ЁШ ПАХТАКОРЛАР КЕНГАШМОҚДА

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ҲАМДА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 10 (3238). | Шанба, 15 январь 1966 йил. | Баҳоси 2 тийин.

ПАХТАКОР ЁШЛАРНИНГ БУТУНИТТИФОҚ СЛЁТИ

14 январда Ўзбекистон пойтахтида пахтакор ёшларнинг Бутуниттифоқ бешинчи слёти очилди.

Слётга Ўрта Осиё республикалари, Қозоғистон, Закавказье пахта далаларининг қаҳрамонлари, машҳур механизаторлар тўпланишди. Космонавт-учувчи Совет Иттифоқи Қаҳрамони В. М. Комаровнинг слётга келганлиги тўғрисидаги хабар қизғин қарсаклар билан кутиб олинди.

Слётда ВЛКСМ Марказий Комитетининг секретари В. Т. Дувакин доклад қилди.

Слёт ишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Президиумининг аъзолари И. Г. Анисимкин, В. Г. Ломоносов, Н. М. Матчонов, Ё. С. Насриддинова, Р. Н. Нишонов, республика партия ва совет ташкилотларининг раҳбарлари қатнашаяптилар.

Пахтакор ёшлар йиғини икки кун давом этади. Слёт қатнашчилари Тошкент областининг илғор пахтакор хўжаликларида, қишлоқ хўжалик машиналари ишлаб чиқарадиган саноат корхоналарида бўладилар, Ўрта Осиё машина-синаш станциясига экскурсия қиладилар, Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасига борадилар. (ЎзТАГ).

Суратларда: (юқорида) слет залидан бир кўриниш, (пастда) слёт қатнашчиларидан андижонлик Олмахон Самсоқова, (чапда) Юлдузхон Оппоқова, Маннон Жалолов, тошкентлик Турсуной Райимова ва сурхондарёлик Назиртош Тўраев ўртоқлар танаффус вақтида ўзаро суҳбатлашмоқдалар.

А. Абалян фотолари.

СИЁСИЙ ЎҚИШ РАҲБАРИ

Коммунистларни марксча-ленинча таълимот билан пухта қуроллантириш, уларнинг сиёсий савиясини янада ошириш — партиянинг ленинча бош йўлини, унинг коммунистик жамият қуришга қаратилган сиёсатини ҳаётга муваффақиятли жорий қилишнинг гаровидир. КПСС бу жуда муҳим ҳаётий эҳтиёжни миллионларнинг ленинча университети — партия маорифи системаси орқали қондиради.

Партия ўқувининг энг муҳим мақсади ва асосий вазифаси — совет кишиларида ва даставвал КПССнинг барча аъзолари ҳамда аъзоликка кандидатларида илмий дунёқарашни шакллантиришга актив ёрдам бериш, уларда КПСС назарияси ҳамда сиёсатини чуқур англаб олишга бўлган ички эҳтиёжни кучайтиришдан иборатдир. Партия ўқуви олдига қўйилган ана шу ниҳоятда жиддий талабларни ўринлатишда сиёсий ўқиш раҳбари — пропагандист ҳал қилувчи роль ўйнайди.

Пропагандист! Бу сўзда ҳам юксак масъулият, ҳам катта ҳурмат, ишонч мужассамланган. Негаки, пропагандист ўз билими, тажрибаси, ижод ва маҳоратини улуғ ишга — партия сиёсатини коммунист ҳамда партиясизлар онгига сингдиришга бағишлаган сиёсий муаллим, ғамхўр тарбиячи. У ғолиб марксизм-ленинизм таълимотининг илҳомбахш ғояларини коммунизм учун курашдаги амалий иш билан боғлашга қобил бўлган, кишиларда илҳом ва ғайрат қўзғата оладиган зеҳни ўткир, омилкор, етук сиёсий жангчи, партия маорифи системасининг садоқатли жонкуяридир.

Областимизда пропагандист деган шарафли вазифа ишониб топширилган кишилар сони 6500 дан ортиқ. Улар партия ўқувининг турли звеноларида шуғулланаётган 80 мингдан ортиқ коммунист ва партиясизларни сиёсий ҳамда назарий жиҳатдан маърифатли қилмоқдалар.

Ўзига юклатилган партиявий топшириққа виждон ва ихлос билан қараб, тингловчилар орасида катта обрў-эътибор орттирган пропагандистлар областимизда анчагина. Ўқитувчи Ҳусан Иброҳимов Калинин районидаги Калинин номли колхозда ташкил этилган марксизм-ленинизм асослари мактабининг пропагандисти. Ўзининг камтарлиги, пухта билими, суҳбатда кишилар қалбига йўл топабилиши билан тингловчилар ҳурматига сазовор бўла олган бу пропагандист кўп йиллардан бери сиёсий ўқишга раҳбарлик қилади. У ҳар бир машғулотга кўплаб қўшимча адабиётларни кўздан кечириб, пухта тайёргарлик кўради, машғулотни колхоз экономикаси билан узвий боғлаб, кўргазмали материаллар асосида жонли ва таъсирчан қилиб ўтказади. Шундай илиқ гапларни Бекобод район, 2-«Далварзин» совхозидаги К. Абдураҳмонов, Юқори Чирчиқ район «Политотдел» колхозидаги М. Д. Хван, Ўрта Чирчиқ район «Ленин йўли» колхози раиси Холтурсун Пўлатов ва бошқа кўпгина пропагандистлар тўғрисида ҳам айтиш мумкин.

Партия сиёсий ўқуви янгича ташкил этилган ва унинг олдига марксча-ленинча назария ва сиёсий билимларни пухта биладиган ғоявий жангчини тарбиялаш вазифаси қўйилган ҳозирги шароитда пропагандистнинг масъулияти ғоят ошиб кетди. Пропагандист замон, давр, ҳаёт талабларига ҳозиржавоб бўлиши, сиёсий масалалар билан экономика масалаларини яхши билиши учун доимо ўз устида ишлаши керак. Зотан, партиямизнинг коммунизм моддий-техника базасини яратиш, коммунистик ижтимоий муносабатларни шакллантириш ва янги кишини вояга етказиш каби ўзаро диалектик боғлиқ вазифаларни бажараётган сиёсатини ҳамда ташкилотчилик фаолиятининг туб мазмунини тобора чуқурроқ билиб олишда тингловчиларга мураббий бўлиш, маслаҳатлар бериш осон иш эмас. Бу пропагандистдан сабот-матонатни, янгиликни дарҳол пайқаб олиб, ўз суҳбатида фойдалана билишни талаб этади.

Шуни унутмаслик керакки, ваъзхонлик, цитатабозлик, умумий гаплар билан машғулотларни дабдабавозликка айлантириб юбориш сиёсий-тарбиявий ишларга катта путур етказади. Чунки конкрет ҳаёт билан, сиёсий тўгарак ишлаб турган хўжалик олдидаги вазифалар билан боғланмаган қуруқ гапдонлик умумий ишимизга ҳам, тингловчилар назарий билимини оширишга ҳам салбий таъсир кўрсатади. Ўз партиявий бурчига масъулиятсиз қараган, муҳим сиёсий-тарбиявий ишни ўзибўларчиликка ташлаб қўйган пропагандистгина шу қабилда иш тутади. Ўқув йилининг бошларида Оққўрғон, Бўка, Янгийўл районлари ва Бекобод шаҳридаги айрим партия ўқуви шохобчаларида ана шундай камчиликлар содир бўлди.

Коммунистик партиямиз ва унинг ленинчи Марказий Комитети халқ хўжалигига реал имкониятлар ва социализмнинг объектив иқтисодий қонунларкга асосланган илмий раҳбарликни амалга оширмоқда. Марказий Комитет март ва сентябрь [1965 йил] Пленумлари белгилаб берган ҳаётий тадбирлар бунинг ёрқин далилидир. Саноат ва қишлоқ хўжалигимизни янги юксак поғоналарга кўтарадиган бу тадбирларни муваффақиятли амалга ошириш моддий бойлик яратиш билан банд бўлган ҳар бир коммунистдан, айниқса, раҳбар ходимлардан иқтисодий билимларни чуқур ўрганишни, ишлаб чиқаришнинг конкрет экономикасини билиб олишни талаб этади. Модомики шундай экан, партия ўқувида иқтисодий билим масаласига алоҳида эътибор бериш зарур. Бу эса пропагандистлар зиммасига жиддий масъулият юклайди.

Пропагандист қандай тўгарак ёки мактабда сиёсий ўқишга раҳбарлик қилмасин, у экономиканинг туб масалаларини сира эътибордан қочирмаслиги, олдимизда турган улкан сиёсий ва хўжалик вазифаларини бажаришда тингловчилар активлигини оширишни даркор. Бунинг учун аввало пропагандистнинг ўзи иқтисодий билимнинг назарий асослари ва фактик материаллардан яхши хабардор бўлиши лозим.

Сиёсий ўқишнинг ҳар бир раҳбари партия ташкилотлари томонидан кўрсатиладиган доимий ғамхўрлик ва ёрдамга муҳтож эканлигини сира эсдан чиқармаслик керак. Пропагандистларни бошқа жамоат топшириқлари билан ортиқча банд қилмаслик лозим. Улар олиб бораётган муҳим ишнинг қадрига етиб, энг яхши пропагандистларни рағбатлантириб туриш керак. Иш манфаатлари пропагандист кадрларни тайёрлаш, уларни кунт билан тарбиялаш масаласига алоҳида эътибор беришни талаб этади. Партия ташкилотлари пропагандистлар тайёргарлиги ва методик маҳоратини ошириш, уларнинг нутқ маданиятини ўстиришда Тошкент область ва шаҳар сиёсий маориф уйи, колхоз ва совхозларда ишлаб турган 150 дан ортиқ сиёсий маориф кабинети, 120 га яқин методик кенгашлардан ва бошқа қулай шарт-шароитлардан янада унумли фойдаланишлари керак. Бу жойлар пропагандистлар малакасини ошириш ва тажриба алмашишнинг ҳақиқий марказига айлансин.

Улуғвор етти йилликнинг якунловчи йилида халқимиз улкан ғалабаларга эришди. 1965 йил Ватанимиз сиёсий, ижтимоий ва иқтисодий ҳаётида катта ўзгаришлар йили бўлди. Мана энди мамлакатимиз янги беш йилликнинг биринчи йилига қадам қўйди. Эришилган ютуқлар партиямиз оқилона ички ва ташқи сиёсатининг натижаси, халқимиз фидокорона меҳнатининг самараси эканлигини тингловчиларга тушунтириш, уларни меҳнатда янги қаҳрамонликлар сари отлантириш — ҳар бир пропагандистнинг шарафли бурчидир.

НАВҚИРОН ҚАЛБЛАР

Слёт залидан репортаж

Машҳур тожик шоири Рудакий «Жаҳоннинг шодлиги йиғилса бутун, дўстлар дийдоридан бўлолмас устун» деган эди. Кеча ёш пахтакорларнинг Бутуниттифоқ V слётида бўлган киши бу гап бутун борлиги билан жаранглаётганлигининг шоҳиди бўларди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг мажлислар зали. Эрталаб. Ҳали слёт бошланишига талайгина вақт бор. Кенг ва ёруғ фойелар мамлакатимизнинг турли чеккаларидан келган ёш пахтакорлар билан тўла. Зал бўйлаб оҳанграбо куй таралиб турибди.

«Оқ олтин» соҳибкорларининг бу катта анжуманига космонавт ўрток В. Комаровнинг ташриф буюрганлиги слёт қатнашчиларининг қувончига-қувонч қўшиб юборган. У бу йиғинга бутун дунёни ҳайратда қолдирган мард ўғлонларимиз — совет космонавтлари номидан вакил бўлиб келган.

Залдаги учрашув тобора авжига чиқаяпти. Озарбайжондан, Арманистондан, Туркманистондан, Тожикистондан, Қирғизистондан, Қозоғистондан, Ўзбекистонимизнинг турли областларидан келган ёшлар ҳар ер ҳар ерда давра қуриб, гурунг қилишаяпти. Биз бир даврага бориб қўшилдик. Бу ерга андижонлик машҳур механизатор, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Маннон Жалолов, самарқандлик уста пахтакор, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Суяр Толмасов, тошкентлик турсунойчилардан Саодат Турдиалиева, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган механизатор Турсуной Раимова, арманистонлик Кнарик Нацаканян, озарбайжонлик Малоҳат Мамедова, қиргизистонлик Қамбар Усенов, сурхондарёлик юқори ҳосилли бригада бошлиғи Назиртош Тўраев ва бошқа бир қанча ўртоқлар йиғилишган эди. Суҳбатга қулоқ солдик:

— Маннон ака, — деди Турсуной, — бултур қанча пахта тердингиз?

— Уч юз қирқ тонна.

— Ў-ҳў, рекорд қўйибсизку! Бригадангизнинг ишлари қалай бўлди?

— Қалай эмас, олтин бўлди деяверинг, — ҳазиллашди Маннон ака, — планни беш иш кунида бажардик. Бизнинг ерларимиз бўз ерлар. Шундай бўлса ҳам йигирма етти центнердан хирмон кўтардик. Ўзим «Ўзбекистон» машинаси билан ҳалиги айтганимдай уч юз қирқ тонна пахта тердим. Хўш, ўзингиздан эшитайлик, Турсуной.

Турсуной бригада пахтакорлари ўтган йили ҳосилдорликни ўттиз олти центнерга етказганликлари, ўзи қарийб 200 тонна пахта терганлиги, бу йил ҳосилдорликни кам деганда икки-уч центнерга оширишни кўзда тутаётганликлари тўғрисида гапирди. Кейин Озарбайжондан келган дугонаси Малоҳатдан сўради:

— Ўртоқжон, сизларнинг юртингизда ёшлар қандай ишлар қилишаяпти?

— Бизнинг Озарбайжонимизда ҳам ёш пахтакорлар кўп. Бултур қирқ икки мингга яқин йигит-қиз Озарбайжоннинг қарийб 335 минг тонналик «оқ олтин» хирмонини жам қилишда фидокорлик кўрсатди. Республикамизда комсомол-ёшлардан иборат 1239 та коллектив бор. Улар 65 минг гектар майдонда пахтадан мўл ҳосил етиштиришди. Бизларда ҳам Маннон акага, Сизга, Саодатхонга, Назиртошга, Суяржонга ўхшаган донгдор механизаторлар кўп. СССР Олий Советининг депутати Сардор Имралиев машинада 310 тонна пахта териб, бутун республикамизда рекорд қўйди.

Гап навбати Жумагул Ермаковага келганда, у ўз юрти жанубий Қозоғистон ёшларининг ишидан сўзлади. У ерда 270 дан ортиқ комсомол-ёшлар звеноси бор. Улар 13 минг гектардан ортиқ ерда пахта етиштиришади. Бултур ўз ерларидан баракали хирмон кўтариб, ҳамманинг ҳурматига сазовор бўлишди. Жумагулнинг ўзи бошчилик қилаётган звено 34 центнердан хирмон кўтарди. Буни эшитиб, даврадагилар Жумагулни чин юракдан табрикладилар...

...Залнинг ҳар ер ҳар ерида давра қурган бошқа ёшлар ҳам бир-бирларига ўз ишлари тўғрисида ҳикоя қилиб беришар, тажрибаларини ўртоқлашишар, ютуқларнинг сиридан бир-бирларини хабардор қилишарди. Пахта денгизларида жавлон ураётган бу навқирон деҳқонларни қудратли тўлқинга ўхшатсак бўлади. Шу тўлқин она-Ватанимизнинг «оқ олтин» хазинасини бойитишда тенги йўқ куч бўлиб хизмат қилмоқда. Пахтачилигимизнинг келажаги ана шу ёшларнинг қўлида. Улар пахта хирмонларини бундан буён тағин ҳам баландроқ қад кўтартиришга қодирдирлар...

Ёш пахтакорларнинг Бутуниттифоқ слёти ўз ишини давом эттирмоқда. Юртимизнинг фахри бўлган далаларимизнинг ёш гвардиячиларига муваффақиятлар тилаймиз!

Ш. ШОРАҲМЕДОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг мухбири.

РАСМИЙ ХАБАРЛАР

А. Н. Косигиннинг Деҳлида бўлиши

ДЕҲЛИ, 13 январь. (ТАСС). Бугун Ҳиндистон бош министри Гулзарилаъл Нанда СССР Министрлар Совети раиси А. Н. Косигин ҳузурига жавоб визити билан келди ва улар ўртасида дўстона суҳбат бўлди.

* * *

ДЕҲЛИ, 14 январь. (ТАСС). Кеча кечқурун СССР Министрлар Советининг раиси А. Н. Косигин Франция президентининг Л. Б. Шастрини дафн қилиш маросимида қатнашган махсус вакили Луи Жокснинг илтимосига кўра уни қабул қилиб, дўстона суҳбатлашди.

Л. Б. Шастрини дафн қилиш маросимида қатнашган Япония ҳукуматининг махсус вакили Нака Фунада СССР Министрлар Советининг раиси А. Н. Косигин ҳузурида бўлди. Улар ўртасида дўстона суҳбат бўлди.

* * *

ДЕҲЛИ, 14 январь. (ТАСС). Ҳиндистон миллий конгресси партиясининг раиси К. Камараж бугун жавоб визити билан СССР Министрлар Советининг раиси А. Н. Косигин ҳузурида бўлди.

А. Н. Косигин билан К. Камараж ўртасида самимий ва дўстона суҳбат бўлиб ўтди.

* * *

ДЕҲЛИ, 14 январь. (ТАСС). Л. Б. Шастрини дафн қилиш маросимида қатнашиш учун Деҳлига келган Миср делегациясининг бошлиғи, Бирлашган Араб Республикасининг вице-президенти Ҳусайн Ашшафий бугун хайрлашув визити билан СССР Министрлар Советининг раиси А. Н. Косигин ҳузурида бўлди.

А. Н. Косигин Афғонистонга жўнаб кетди

ДЕҲЛИ, 14 январь. (ТАСС). СССР Министрлар Советининг раиси А. Н. Косигин бугун Афғонистонга жўнаб кетди.

Совет делегацияси Дарханга келди

ДАРХАН, 14 январь. (ТАСС махсус мухбирлари). Бугун Совет партия-ҳукумат делегацияси Монголия Халқ Республикаси шимолидаги йирик саноат маркази —Дархан шаҳрига келди. Вокзалда совет делегациясини Дархан раҳбарлари, шаҳарнинг минглаб бинокорлари ва меҳнаткашлари кутиб олдилар. Делегация шарафига фахрий қоровул саф тортиб турди, Совет Иттифоқи ва Монголия Халқ Республикаси давлат гимнлари ижро этилди.

СУТ КЎПАЙМОҚДА

А. ЧУДНАЯ ИЗИДАН

Колхозимизда илгари чорвачилик анча оқсаган эди. Хўжалик мутахассислари йиғилиб, бунинг сабабларини излай бошладик. Ҳамма гап ишни ташкил қилишда экан. Маълумки, чорвачиликнинг муваффақиятли мўл-кўл ем-хашак базасига боғлиқ. Ем-хашак етишмаса сигирлар орқлаб кетади, сутини тортиб қўяди.

Илгарилари бизда ем-хашак қандай тайёрланарди? Ҳамма далачилик бригадаларига ем-хашак етиштириш юзасидан муайян топшириқ берилarди. Улар ўз майдонларининг кичик бир участкасига ем-хашак экинлари экишарди. Ферма ходимлари улардан ем-хашак талаб қилардилар. Лекин ҳамма вақт ҳам бу экинлардан мўлжалдаги ҳосил олинмас эди. Нега деганингизда, бригададагилар сабзавот ва полиз маҳсулотлари етиштиришни ўзларининг энг асосий бурчлари деб билиб, ем-хашак етиштиришга яхши эътибор беришмасди. Оқибатда ферма етарли озуқа билан таъминланмас, молларнинг маҳсулдорлиги пасайиб кетган, бу соҳа хўжаликка зиён келтирар эди.

Маслаҳат билан комплекс чорвачилик бригадаси тузиладиган бўлди. Бу бригадага фермадаги қорамоллар, сигирлар, шунингдек маълум миқдорда ер ажратиб берилди. Чорва моллари учун етарли ем-хашак етиштириш ферма ходимларининг зиммасига юклатилди.

Бу тадбир орадан бир йил ўтар-ўтмас ўзининг қувончли натижаларини бера бошлади. Илгарилари «ем-хашак берингглар» деб бригадама-бригада ялиниб юрсак, энди ўз фермамизга керакли ем-хашакнинг ҳаммасини ўзимизга ажратилган ерда етиштирадиган бўлдик. Натижада молларимизга бериладиган озуқалар керагидан ҳам кўп бўлди. Комплекс чорвачилик бригадаси тузилган биринчи йилиёқ сут ва гўшт етиштириш сезиларли даражада кўпайди, маҳсулот таннархи арзонлашди, ферма илгаригидек зиён эмас, катта фойда келтирадиган бўлди.

Бригадамиз аъзолари айниқса етти йилликнинг сўнгги йилини катта зафарлар билан якунладилар. Юз бош сигиримизнинг ҳар бир бошидан пландаги 2600 литр ўрнига 2900 литрдан сут соғиб олишга, ҳаммаси бўлиб 256 минг 300 литр сут етиштиришга муваффақ бўлдик. Илғорларимиз эришган кўрсаткич бундан ҳам юқори бўлди. Сут соғувчиларимиздан Шермат Ашуров Настя Безгина, Мунаввара Юсупова, Галя Серва сингари ўртоқларнинг ҳар бири ўз боқимидаги сигирлардан 44—45 минг литрдан сут соғиб олиб, ҳамманинг ҳурматига сазовор бўлдилар.

Маҳсулот етиштириш кўпайган сайин чорвадорларимиз олаётган ҳақ ҳам сезиларли даражада ортаяпти. Бултур пландан ташқари 16 минг 500 литр кўп сут сотдик. Ана шунинг ярим ҳақи сут соғувчиларимизга устама мукофот тариқасида берилади.

Биз гўшт етиштиришни ҳам йил сайин кўпайтираяпмиз. 1965 йилги планни олти ойдаёқ бажариб қўйган эдик. Шундан кейин 60 бош қорамолни бўрдоқига боқа бошладик. Бу моллар ҳозир жуда семириб кетган.

Бригадамиз коллективининг бу йилги режалари катта. Улар ҳар бир бош сигирдан соғиб олинадиган сутни йил охиригача кам деганда 3 минг литрга етказишга бел боғладилар. Ҳозир чорва қишлови намунали ўтаяпти. Бултур ўзимизга ажратилган ерга маккажўхори экиб, 1200 тонна силос бостирган эдик. Бу ҳар бир бош сигирга 12 тоннага тўғри келади. Ҳар гектар ерга экkан лавлагимиздан ўрта ҳисобда 40 тоннадан ҳосил олдик.

Ўртоқ Рауф Пўлатов бошлиқ далачилик звеносининг аъзолари эса бу йилги мўл ҳосилга пухта замин яратмоқдалар. Кузда мавжуд 50 гектар майдоннинг ҳар гектарига 500 килограммдан суперфосфат солиниб, чуқур шудгорлаб қўйилган эди. Ҳозир дала бошларига маҳаллий ўғит ташиб чиқарилаяпти.

Фермамизда фан ва техника ютуқлари ҳам тобора кенг қўлланилмоқда. Ўтган йили сунъий сут тайёрланадиган цех қурган эдик. Бу сигирлардан соғиб олинадиган сутни тежаб қолишда катта аҳамиятга эга бўлаяпти. Ҳар куни 200 литрдан сунъий сут тайёрланаяпти.

Республикамизнинг донгдор сут соғувчиси А. И. Чудная изидан бораётган фермамиз коллективи бу йил сут етиштиришни ҳар қачонгидан ҳам кўпайтириш учун янада зўр ғайрат кўрсатиб ишлайди ва жонажон партиямизнинг XXIII съездини муносиб совғалар билан кутиб олади.

М. ЮНУСОВА
Калинин районидаги Охунбобоев номли колхоз комплекс чорвачилик бригадасининг бошлиғи.

БЕДА ЭКИШ БОШЛАНДИ

СОЛДАТСКОЕ. (ЎзТАГ). «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозининг механизаторлари илиқ кунлардан фойдаланиб, бугун Ўзбекистонда биринчи бўлиб беда экишга киришдилар.

Бу йил пойтахт областининг деҳқонлари суғориладиган ва лалми ерларда жойлашган бедапояларнинг учдан бир қисмини беданинг янги серҳосил уруғини экиш учун ажратиб қўйдилар. Бундай уруғни Ўзбекистон селекционерлари етиштиришган.

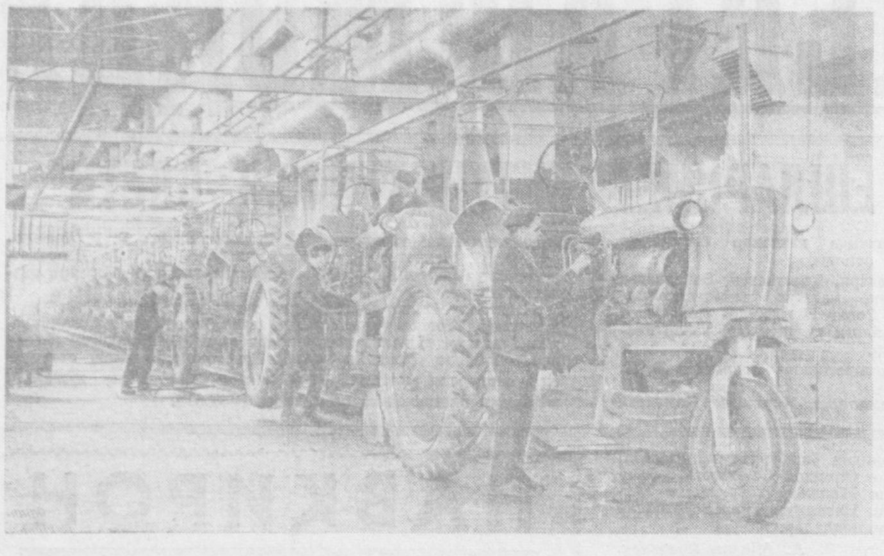

Ўзбекистон трактор-йиғув заводи бу йил 20 минг машина ишлаб чиқаради. Меҳнатсевар коллектив КПСС XXIII съезди шарафига фидокорона меҳнат қилиб биринчи квартал планини муддатидан илгари адо этиш учун курашмоқда.
Суратда: заводнинг бош конвейерида.

Р. ШАМСУТДИНОВ фотоси,
(ЎзТАГ фотохроникаси).

МОСКВАЛИК ВА ЛЕНИНГРАДЛИКЛАР ИЗИДАН

РАЦИОНАЛИЗАТОРЛАР

Барабанли машина ҳозиргина бинойидек ишлаб турган эди. Ҳар минутда 30 килограммдан кўпроқ пиллани саралаб бераётганди. Нима бўлди-ю, овози ўчди-қўйди. Мастер Бектой Кенжабоев қисмларини кўздан кечириб кўрди. Ҳеч нарса тополмади. Ёрдамга бош механик Георгий Антонович Квасников келди. Барабанни очди-ю, ўққа кўзи тушди. У синган, бу ҳол сўнгги пайтда тез-тез қайтариладиган бўлиб қолган. Ўқни янгилайвериб эси кетган. Яна янги ўқ ўрнатди-да, машинани юргазиб юборди. Лекин кўнгли тинчимади.

Машинадаги шестерня ва ўқни бошқа хил қисм билан алмаштириб бўлмасмикан? Бу фикр рационализаторнинг хаёлидан нари кетмади. У уйида ҳам ўйланди, фабрикада ҳам. Сўнг ўз фикрларини схемага тушириб корхона ихтирочилик бюросига тақдим этди. Биттагина редуктор ўқ ва шестернянинг вазифасини бажара олар экан. Бош механик таклифи ҳаммага маъқул тушди. Барабанли машинага редуктор ўрнатилди. Мана, ҳозир шунга ўн ойдан ошиб қолди. Ҳали машина бирор марта ҳам бузилгани йўқ. Жадал ишлаб турибди. Энди илгари ўқ тайёрлаш учун сарфланган металл корхона омборида тежаб қолинаётир.

Слесарлар Г. Гайфин ва Я. Шмидт ўртоқлар ўз ҳамкасблари учун намунали иш шароити яратиб бердилар. Икки ижодкор пилла буғлатиш цехида буғ тақсимлагич коллекторни ихтиро этишди. Энди коллектор ёрдамида илгари ишчилар нафасини бўғадиган буғ ташқарига чиқариб ташланаяпти. Цехда нормал иш шароити вужудга келган.

Тошкент пиллакашлик фабрикасида бундай ижодкорлар оз эмас. Слесарь О. Сафоев, токарь Э. Қамбаров, инженер М. Беньяминов ўртоқлар жорий этган ажойиб янгиликлар корхонага кўплаб иқтисодий фойда келтирмоқда. Пиллакашлар шу кунларда москвалик ва ленинградлик саноатчилар ташаббусига қўшилиб тағин ҳам зўр ғайрат билан меҳнат қилмоқдалар. Улар хомашёни тежаб қолиш, бракни бартараф этиш ва меҳнат унумдорлигини ошириш ниятида изланмоқдалар.

Т. ИСЛОМБОЕВА.

ИШ ЖАДАЛ

Оҳангаронда ерости канали қурилаяпти. Бу республикамиздаги энг катта сув иншоотларидан биридир. Канал битгач, Оҳангарон дарёси жиловланади ва каттагина денгиз ҳосил бўлади. Шу кунларда бинокорлар иши жадал. Мамлакатимизнинг турли бурчакларидан келган мутахассислар тоннель қазиш билан банд. Абакан-Тайшет темир йўл магистрали қурилишида қатнашган В. Булих бошлиқ тоннелчилар алоҳида ғайрат кўрсатишяпти. Улар шу кунгача 350 метрдан ортиқ ерости тоннелини қазиб қўйишди.

Оҳангарон денгизини бунёд этиш учун котлованда бир ярим миллион кубометр тупроқ қазиб олиниши керак. Ҳозир қудратли техника кучи билан котлован қазиш ишлари жадал боряпти. 25 тонналик самосваллар куну-тун ҳаракатда. Экскаватор ва скрейперлар тиним билмайди. Қурилиш давом этаяпти.

Т. СОЛИЕВ.

МАМЛАКАТ ЙЎЛЛАРИДА КАТТА ЭКСПЕРИМЕНТ

МОСКВАЛИКЛАР БИЛАН ЛЕНИНГРАДЛИКЛАРДАН УРНАК ОЛИБ ● ОЛТИТА ЭНГ ЯХШИ ХЎЖАЛИК ҚУШИЛМОҚДА ● ЯХШИ ТАЙЁРГАРЛИК БИЛАН ● ҲАММАГА ФОЙДАЛИ ● ШОФЕРНИНГ ЎЗИ ЮК ҚИДИРАДИ ● ЭНДИГИ НАВБАТ РЕСПУБЛИКА АВТОМОБИЛЬ ПАРКИГА

Москва билан Ленинграддаги автомобиль хўжаликлари бошлаб берган эксперимент миқёси кенгайтирилмоқда. Чунки СССР Министрлар Совети мамлакатдаги автомобиль корхоналаридан катта бир группасини планлаштириш ва иқтисодий рағбатлантиришнинг янги системасига кўчириш тўғрисида қарор қабул қилди.

Ўзбекистон телеграф агентлиги мухбирининг илтимосига биноан, республика автомобиль транспорти ва тош йўллар министрининг ўринбосари В. С. Ражабов ана шу қарорни қуйидагича шарҳлаб берди:

— Москваликлар билан ленинградликларнинг иш тажрибаси шуни кўрсатдики, планлаштириш ва иқтисодий рағбатлантиришнинг янги системаси автомобиль транспортининг резервларини энг тўла ва самарали тарзда аниқлаб ишга солиш имконини берар экан. КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленуми қарорлари асосида ҳозир ўтказилаётган кенг кўламли экспериментда Ўзбекистон автомобиль хўжаликлари ҳам қатнашаётганликларидан биз хурсандмиз. Бу ғоят шарафли ва жуда масъулиятли ишдир. Нега десангиз, бизнинг ишимизга асосланиб чиқариладиган хулосалар бутун мамлакатдаги автомобиль транспорти учун аҳамиятли бўлади.

Бу экспериментда республикамиздан олтита корхона қатнашади. Булар — пойтахтдаги савдо шохобчасига хизмат кўрсатувчи Тошкентдаги 3-автокомбинат, Тошкент темир йўл станцияларидан контейнерларни марказлаштирилган тартибда ташишга ихтисослаштирилган автоколонна, Чорвоқ гидроузели қурилишида қатнашаётган Бўстонлиқдаги 125-автобаза, шаҳардаги корхоналарга ва бир қанча қўшни пахта тозалаш заводларига транспорт хизмати кўрсатаётган Бекободдаги 16-автобаза, йўл ишларини олиб бораётган Қўқондаги 20-автобаза, Косонсой сув омбори қурувчиларига, Марказий Фарғонани ўзлаштирувчиларга, савдо корхоналарига, маҳаллий заводларга хизмат қилаётган Намангандаги 22-автобазалардан иборатдир. Бинобарин, бизнинг экспериментимизда турли жойларда, энг хилма-хил шароитларда ташиладиган юкларнинг ҳамма турлари ҳисобга олинган. Тошкентдаги 2-енгил машиналар базаси билан пойтахтдаги 2-автобус паркини ҳам ҳозир планлаштириш ва иқтисодий рағбатлантиришнинг янги системасига кўчиришга ҳозирлаётганимизни назарга олсак, экспериментга юк ва пассажир ташишнинг ҳамма турлари киритилган бўлади.

Хўжалик ходимларининг ва инженерларнинг омилкорлик билан ишлашлари учун, ижодкорлик учун кенг майдон очилди. Юк ташувчи автомобиль корхонасига фақат уч кўрсаткич, яъни фойда плани, фойдадан бюджетга ажратиладиган маблағлар миқдори, иш ҳақи фонди планлаштириб қўйилади, холос. Клиентлар доираси ҳам белгилаб берилади. Қолгани — корхона коллективи, маъмурияти ва жамоат ташкилотларининг ўз ихтиёрида бўлади. Худди мана шу ўринда ҳар бир директор резервларни бир жойдан иккинчи жойга ташлашга, шундан кўпроқ фойда чиқариб олишга қанчалик моҳир эканлигини кўрсатиши мумкин.

Лекин гап фақат шахсий иш ҳақининг ўзида эмас. Фойданинг талайгина қисми корхона ихтиёрида қолади ва ундан ишлаб чиқаришни кенгайтириш, маданий-маиший шароитларни яхшилаш, илғорларни рағбатлантириш учун фойдаланилади. Автобазалар ўзларининг янги техникага, ремонт хизматини ривожлантиришга, штатга, клиентлар доирасини кенгайтиришга бўлган эҳтиёжларини мустақил равишда белгилай оладилар.

Биз экспериментга тўла программа асосида биринчи февралдан бошлаб киришмоқчимиз. Лекин ҳозирдаёқ кўп ишлар қилинмоқда.

Масалан, йил бошидан Тошкентдаги 3-автокомбинат билан Бўстонлиқдаги 16-базада шоферларга бўш рейслардан юк ташишда фойдаланиш учун ташаббус кўрсатиш ҳуқуқи бериб қўйилди. Шу тахлитда ташилган юклар учун шофер пландаги оддий рейслар вақтида ташилган юкларга нисбатан ўн процент кўп ҳақ олади, деган шарт қўйилди. Бу эса машиналарнинг фойдали қатновини дарҳол кўпайтириб юборди. Илгари эса, шоферлар орқага қайтишда юк олакелиш учун унчалик иштиёқманд эмас эдилар, чунки бунинг фойдасини кўрмас эдилар. Ваҳоланки, фойдали қатнов коэффициентининг республика миқёсида ақалли бир процент яхшиланиши қўшимча икки юзта машинадан фойдаланишга барабардир.

3-комбинатда бундан ҳам дадилроқ иш тутиб, шофернинг экспедитор вазифасини бажаришга рухсат бериб қўйдилар. Натижада шаҳарнинг у ёғидан бу ёғига машинада «сайр» қилиб юрган юздан ортиқ ходим бўшаб қолди, шоферлар эса, қўшимча иш ҳақига эга бўлди. Манзилгоҳда юкчиларга қарашувчи шоферлар учун яна бир қўшимча ҳақ белгилаб қўйилди. Ташиладиган юк миқдорининг кўп бўлишидан манфаатдорлик оширилгач, тараларни ташиш учун машиналарга махсус кузовлар ўрнатайлик деган таклиф тушди. Шу ишда қатнашадиган машиналар сони икки барвар камайди.

Шуни яна бир карра таъкидлаб ўтмоқчиманки, кутиладиган фойда ҳаммага тегишлидир. Давлат, корхона, айрим ходимларнинг кўрадиган фойдасини юқорида гапириб ўтдик. Клиентларнинг ҳам бундан наф кўриши турган гап. Чунки юк ташиш яхшиланади, пассажирларга хизмат кўрсатиш маданияти ошади.

Ҳозирги вақтда яқин масофага пассажир ташиш такси шофери учун манфаатли эмас, нега десангиз, бекорга қатналадиган масофа кўпайиб кетади. Лекин янги қоида бўйича машинага ўтиргани учун пассажирдан олинадиган ўн тийиннинг олти тийини шоферга тегади. Бу, албатта, шофернинг фикрини ўзгартиради... Ёки масалан, бир жойда пассажирни кутиб туришга тўғри келиб қолса, шоферлар хафа бўлади, чунки счетчик тўхтаб туриш вақтида юриш вақтидагига нисбатан камроқ пул уради. Пассажирларнинг тўхтаб туриш ҳолларини ҳисобга олишга ҳамда ана шу вақт учун шоферга юрган ҳисобида ҳақ тўлашга қарор қилинди.

Янги система автомобиль транспорти фаолиятининг барча соҳаларида бундай афзалликларни тағин ҳам кенгроқ миқёсларда беради.

Она-Ватан бўйлаб

ҚУДУҚЛАР 15 ЙИЛДАН БЕРИ НЕФТЬ БЕРМОҚДА

БОКУ, (ТАСС). Бундан 15 йил илгари Нефтяние Камни манбаининг топилишига асос солган учта қудуқдан бир миллион тонна нефть чиқарилди. Уччала қудуқнинг ҳаммаси ҳозир ҳам ишлаб турибди.

Бу ерда нефть запасларининг жуда кўплиги ва уни чиқариш учун юксак техника мавжудлиги натижасида денгиздаги конлардан нефть узоқ вақт чиқиб турибди.

ЯХОБ СУВИ—МЎЛ ҲОСИЛ КАЛИТИ

ОРЖОНИКИДЗЕ. (ТАСС). Осетия тоғларида кунлар иссиқ ва серқуёш келди. Республика деҳқонлари баҳорги дон экиладиган ерларни ялпи суғоришга киришдилар. Осетия шароитида бундай муҳим агротехника усули ҳосилга-ҳосил қўшади. Масалан, ўнг соҳил районидаги «Заря» колхозининг звено бошлиғи Казбек Шанаев ўтган йили 50 гектар ернинг ҳар гектаридан ўртa ҳисобда 75 центнердан қуриқ дон олди.

ҚАҲРАТОН ҚИШ

МАГАДАН. (ТАСС). Магадан областининг энг навқирон шаҳарларидан бири — Сусуман районида совуқ чинакам рекорд даражага етди. Бу ерда термометр 60 градус совуқ кўрсатди. Олтин конларида, саноат корхоналари ва муассасаларда ишлар вақтинча тўхтатиб қўйилди.

ФАН КЕМАСИ САФАРИНИ ТАМОМЛАДИ

СЕВАСТОПОЛЬ. (ТАСС мухбири). «Михаил Ломоносов» номли фан кемаси Шарқи-Шимолий Атлантикада уч ой сузгандан кейин бугун у ердан қайтиб келди.

Украина Фанлар академияси денгиз гидрофизика институтининг олимлари катта комплексдаги океанография тадқиқотлари ўтказдилар. Кема ана шу институтга қарашлидир. Олимлар океаннинг устки ва туб оқимларини ўргандилар, океанографиянинг бошқа проблемалари билан шуғулландилар.

ҚОЗОҒИСТОН

СОФ ОЛТИНДАН ҲАМ ТОЗА

Ўзининг софлиги билан жаҳон бозорида кенг машҳур бўлган Қозоғистон рангли металлари бу йил Познань, Будапешт ва Лейпцигдаги халқаро ярмаркаларда намойиш қилинади. Масалан, Усть-каменогорскдаги қўрғошин-руҳ комбинати ана шу ярмаркаларда намойиш қилиш учун қўрғошин ва руҳ бўлакларини жўнатади. Бундай қўрғошин ва руҳ бўлаклари составидаги бошқа хил жинслар соф олтин составидагига қараганда ҳам камдир.

Ўтган етти йиллик давомида Қозоғистоннинг рангли металлари беш қитъа мамлакатларида ўтказилган деярли юзта халқаро ярмаркада ва савдо виставкаларида намойиш қилинди. Республика маҳсулотларини ҳамиша харид қилувчилар сони қарийб икки баравар кўпайди.

ДАШТДАГИ СУНЪИЙ ДЕНГИЗ

Чимкент областида Чордара ГЭСи икки миллион киловатт-соатдан зиёд электр энергия ҳосил қилди. Қизилқумдаги навқирон посёлка қурувчилари ҳаётида яна бир қувончли воқеа юз берди — Давлат комиссияси Чордара гидротехника комплекси биринчи навбатининг барча асосий иншоотларини: тўғон, Арнасой иншооти ва бошқа объектларни қабул қилиб олди.

Сирдарё даштдаги улкан сунъий денгизни сув билан тўлдирмоқда.

ЕВРОПАДАН ОСИЁГА

Кинель—Уральск юқори вольтли электр линияси фойдаланишга топширилди. 50 километр узунликдаги янги трасса орқали Европадан Осиёга—Ғарбий Қозоғистон районларига «нур дарёси» оқа бошлади. Эндиликда Урал бўйидаги қишлоқ ва овулларни электрлаштириш учун кенг имкониятлар яратилади.

РАҚАМ ВА ФАКТЛАР

Мамлакатдаги энг йирик домналардан бири — Қозоғистон Магниткасининг иккинчи домнаси КПСС XX съезди арафасида дастлабки чўян бера бошлади. Шундан бери бу ерда ҳар йили янги ишлаб чиқариш қувватлари: мартен печлари, кокс — химия ишлаб чиқариш комплекси, агломерация фабрикаси ва бошқа объектлар ишга туширилди. Ҳозир қурувчилар ва домнада ишловчилар партиянинг XXIII съезди шарафига совға тайёрламоқдалар — «1150» Слябинг ишга туширилиб, прокат ишлаб чиқаришга асос солади.

* * *

1961 йилда Соколовск—Сарбайск кон-саралаш комбинати домналар учун хом ашё чиқара бошлаган эди. Эндиликда комбинат йилига 26,5 миллион тонна темир рудаси берадиган бўлади.

* * *

Қарағанда кўмир ҳавзасида шахтёрларнинг янги шаҳарлари — Абай ва Шахтинск вужудга келди. Бу йил Қозоғистон Ватанга 48 миллион тонна тошкўмир беради.

ЯШИЛ БОЙЛИК КЎПАЙСИН

Жонажон республикамизнинг қайси бурчагига борманг, жадал суръатларда олиб борилаётган қурилишларга дуч келасиз. Ҳа, қурилишлар шунчалик кўпки, илгари ўлкамиз тарихи бундай суръатни асло кўрмаган.

Янги-янги уйлар, кварталлар жўплаб қад кўтараяпти. Кенг ва равон йўллар барпо этилаяпти. Аммо шаҳарларимизни, ишчи ва қишлоқ посёлкаларини кўкаламзорлаштириш масаласи тўла ҳал қилинаётгани йўқ. Иқлими иссиқ, ҳавоси қуруқ бўладиган ўлкамиз шароити яшил бойликнинг — дов-дарахтларнинг кўп бўлишини тақозо этади. Бинолар атрофига, кўчаларга ўтқазилган кўмкўк дарахтлар фақат ҳусн, чирой учунгина керак эмас, балки инсон саломатлиги учун ҳам зарурдир.

Республикамизда ёз иссиқ келади, ёғингарчилик камроқ бўлади. Тошкент шаҳрини олиб кўрайлик. Пойтахтда аҳоли кўп яшайди. Кўпчилик саноат корхоналари шаҳарнинг ўзида жойлашган. Шунинг учун ҳаво тезда бузилади ва ифлосланади. Кўчаларни ва йўлкалар лойиҳасини ишлаётган архитекторларимиз кўпинча кўкаламзорлаштиришни негадир ўз эътиборларидан четда қолдирадилар.

Шота Руставели, Қатортол, Навоий, Богдан Хмельницкий, Волгоград каби кўчаларда ёзда асфальтнинг қизиғидан, қуёш тафтидан юриш қийин. Негаки, бу кўчаларда дарахтлар кам, ариқларда ҳамиша сув оқиб турмайди.

Йирик архитектура ансамбллари билан безалган жойларни кўкаламзорлаштиришга ҳам етарли эътибор берилмаяпти. Кўпгина биноларда архитекторлар кўпроқ ойнадан фойдаланмоқдалар. Янги қурилган Санъат саройи, Вокзал, Чилонзор савдо маркази, Ўзбекистон марказий универмаги ва бошқа кўпгина биноларда ойнадан максимал равишда фойдаланилган. Ёз пайтларида, кун авжи қизиган пайтда шу бинолар ичига кириб кўринг-а: Иссиқдан ўзингизни қўйгани жой топа олмайсиз. Чунки лойиҳаларда бинолар атрофини, ичини кўкаламзорлаштириш масаласи тўла ҳал этилмаган.

Янги қурилган муҳташам бинолар атрофи кўпинча теп-текис майдондан иборат бўлади. Қурувчилар келиб қурилиш майдонидаги ҳамма дарахтларни кесиб ташлайдилар. Чунки лойиҳада бу дарахтларни қолдириш кўзда тутилмайди. Бино битгач, янгитдан кўчатлар экилади.

Чилонзордаги Савдо марказига бориш учун автобус ёки троллейбусдан тушганингиздан кейин бир неча ўн метр бетон ётқизилган йўлдан кун қизиғида юриб ўтишга тўғри келади. Бу жойларда илгари соя-салқин берадиган дарахтлар кўп эди-ку! Энди-чи? Янги ўтқазилган ниҳоллар қачон соя беради?

Санъат саройи биноси олдида ҳам дарахтлар қолдирилмаган. Лойиҳачилар ободончилик ва кўкаламзорлаштириш лойиҳасини яратаётганларида Савдо маркази ёки Санъат саройи олдида кўпроқ гулзорлар бунёд этиш кераклигини унутганлар. Санъат саройи олдидаги йўлкаларга, майдонларга акация кўчатлари ўтқазилган. Бу ниҳолар ўсиб соя беришига камида ўн-ўн беш йил керак. Ана шу йирик архитектура ёдгорликлари олдига ҳали ҳам бўлса, кўпроқ соя берадиган дарахтлардан ўтқазиш зарур.

Тўғри, пойтахтимиз кўмкўк дарахтлар, гуллар шаҳари. Паркларимиз, хиёбонларимиз ҳаммага ёқади. Аммо ҳали Тошкентда кўкаламзор жойлар кам.

Тошкентда ва республикамизнинг бошқа шаҳарларида турар-жой массивлари бунёд этилмоқда. Неча минглаб квадрат метр уй-жой бинолари фойдаланишга топширилаяпти. Аҳоли қулай квартираларга кўчиб кирмоқда. Лекин қурувчиларимиз сон учун курашиб, баъзан сифатни эсдан чиқариб қўймоқдалар. Ана шу уйларда яшайдиган аҳоли тўғрисида чинакам қайғурмаяптилар.

Чилонзор массивини олайлик. Бу ерда ҳар хафтада битта ёҳуд иккита кўп квартирали бино қурувчилар қўлидан чиқади. Лекин бинокорлар ободончилик ва кўкаламзорлаштириш ишларини кўпинча кейинга суриб келишади. Массивдаги 8, 9, 10 ва 12-секторларда ободончилик ишлари жуда секинлик билан олиб борилялти. Очиғини айтганда биноларни қабул қилувчи комиссия ҳам бу ишда кўп айбдордир.

1963 йили 8-секторда 23«А» номерли 96 квартирали турар-жой биноси ҳеч қандай ободончилик ва кўкаламзорлаштириш ишлари бажарилмагани ҳолда фойдаланишга қабул қилинди. Шу уйда яшовчилар талаб қилавергач, Чилонзор район ободонлаштириш бошқармаси ишчилари 1964 йил қишида келиб бу ерга юздан ортиқ терак кўчати ўтқазиб кетишди. Қишда ўтқазилгани учун бу дарахтлардан биттаси ҳам баҳорда кўкармади: ҳаммаси қуриб қолди.

Республикамиз шаҳарларида янги-янги кўмкўк дарахтзор зоналар ташкил этилиши керак. Бу ҳақда шаҳар ижроия комитетлари ҳузуридаги ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш бошқармалари, коммунал-хўжалик бўлимлари бош қотирсинлар.

Бундан ташқари ҳар бир киши кўкаламзорлаштириш ишига ўз ҳиссасин қўшиши лозим. Бу билан ўзимизнинг саломатлигимиз учун фақат фойдали иш қилган бўламиз.

Кўкаламзорлаштириш лойиҳадан бошланади. Лойиҳачи бинони қулай, сифатли, тез лойиҳалаш билан бирга унинг атрофини кўкаламзорлаштириш ва обод қилиш устида ҳам ўйлаб кўриши керак.

Пойтахт кўчалари ва майдонларини кўкаламзорлаштириш устида «Ташгипрогор» институти лойиҳачилари ва архитекторлари жиддийроқ ўйлаб, сўнг қарор қабул қилишлари зарур. Пойтахтимизнинг обод ва кўркам бўлиши учун лойиҳачилар ҳам, шаҳар ва район советлари депутатлари ҳам, ҳар бир ишчи, хизматчи ва ҳар бир бошқа касб эгаси актив қатнашиб, бу саховатли ишга ўзининг озми-кўпми ҳиссасини қўшсагина кўзланган мақсадга эришган бўламиз.

М. СУЛТОНОВ,
Ўзбекистон ССР Министрлар Совети қурилиш бўйича Давлат комитети бўлим бошлиғининг ўринбосари.

МАТБУОТЧИЛАР ВИСТАВКА ҚАТНАШЧИСИ

МОСКВА. (ТАСС мухбири). СССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасининг «Совет матбуоти» павильони газета, журнал редакциялари, нашриётлар ва полиграфия корхоналари ишининг илғор методларини умумлаштириш ва ёйишнинг яхши мактаби бўлиб қолди. Ўтган йил ичида бу ерда халқ хўжалиги ютуқлари виставкаси кенгашининг қарорига мувофиқ, китобларни безаш ишида қатнашган кишилардан, полиграфия корхоналарининг илғорлари, журналистлардан 1200 киши виставка қатнашчилари қилиб тасдиқланди. Булар орасида «Правда», «Звязда», «Советская Молдавия», «Совет Ўзбекистони», «Советакан Айастан», «Волжская Коммуна», «Тюменская правда», «Ленинское знамя» газеталарининг, ТАСС, Новости матбуот агентлигининг, «Советская печать» журналининг ва бошқа нашрларнинг редакторлари, мухбирлари ва адабий ходимлари бор.

Сиёсий адабиёт, «Мысль», «Художественная литература», ҳарбий нашриёт, «Советский писатель», «Колос», «Молодая гвардия» нашриётлари вакиллари ҳам виставкада қатнашади.

СССР МИЛЛИЙ ПАРКИ

1966—1970 йилги беш йилликда, Шарқий Сибирда, Байкал районида Совет Иттифоқида биринчи, СССР миллий парки ташкил этилади. СССР миллий паркининг майдони АҚШдаги Иелустон миллий паркидан деярлик 4 марта катта бўлади. Парк қурилиши лойиҳасининг бош инженери ўртоқ И. А. Евлаховнинг айтишига қараганда СССР миллий паркининг майдони 40 минг квадрат километрдан ортиқ бўлади.

СССР Миллий паркининг асосий вазифаси Байкалнинг табиий ресурсларидан фойдаланиш ва уни қўриқлаш, совет кишиларининг дам олиши учун қулай шароит вужудга келтиришдир. Хамар-Дабан, Баргузин, Катта Онгуран ва бошқа районларда ажойиб янги дам олиш уйлари, меҳмонхоналар, қурилади. Парк майдонида бир вақт ичида 140 минг киши дам олиши мумкин бўлади. Бу — бир кишига 9 гектар ер тўғри келади демакдир.

Бу районларга йилига 500 минг турист келиб дам олиши мумкин.

Байкал балиққа бой район. Байкал кўлида 1200 та турли тирик организмлар яшаб келмоқда. Булардан 708 таси, ҳеч қаерда учрамайди. Байкал яқинидаги тоғларнинг этагида 117 та ажойиб шифобахш булоқлар шарқираб оқиб турипти. Қуёшли кунларининг кўплиги жиҳатидан Байкал Ялта ва Сочидан ҳеч қолишмайди. Кавказ ва Альп тоғларининг ҳавосидек мусаффо иқлимга эга. Демак, СССР Миллий парки дунёнинг энг катта курортларидан бири бўлади.

Ҳозир парк бўладиган жойларда, Аршан, Горячинск, Байкал, Хакуси деган санаторийлар ишлаб турибди. Келгусида Байкал кўлида сузиб юрадиган дам олиш уйлари ишга туширилади. Иркутск шаҳридаги медицина институтининг профессори Грушконинг айтишига қараганда яқин кунларда РСФСР дарё флоти министрлиги томонидан Байкалда сузиб юрадиган 3 та дам олиш уйи ишга туширилади.

СССР Миллий паркининг катта майдонида ҳозир Дабагатуй, Холбонор, Намгинор, Зорбит-нур кўллари жойлашган бўлиб, бу ерлар келгусида беморларни даволаш жойларига айлантирилади. Ҳозирнинг ўзидаёқ бу жойларда медицина илмий текшириш муассасалари ташкил этиш планлаштирилмоқда. СССР Фанлар академияси қошидаги география институти ходимларининг маълумотларига қараганда, Байкал районининг табиий бойликларидан комплекс фойдаланиш, қўйчиликнинг йирик базасини ташкил этиш йўллари ишлаб чиқилмоқда. Байкалнинг шимолий районида янгидан олтин, асбест, кўмир бойликларининг катта запаслари аниқланиши бу районда мамлакатимизда йирик тоғ руда базалардан бирининг вужудга келиши имкониятини беради.

СССР Миллий парки гуллаётган Шарқий Сибирь жамолига яна ҳусн қўшади.

А. ОМИЛОВ,
Низомий номидаги Тошкент педагогика институти экономик-география кафедраси старший ўқитувчиси.

Енгил саноат марказларидан бири бўлган Янгийўл шаҳри кундан-кун яшнаб, чирой очиб бораяпти. Шаҳарда кўплаб турар-жой ва маъмурий бинолар қурилиб фойдаланишга топширилаяпти. Янгидан-янги маданий-маиший хизмат кўрсатиш объектлари қад кўтараяпти. Ўтган йили фойдаланишга топширилган шинам ва замонавий типда қурилган турар-жой биноларида ишчи-хизматчилар фароғатда яшашяпти. Янги йилда шаҳарда қурилиш янада кенг кўламларда олиб борилмоқда. Суратда: Самарқанд кўчасида қурилаётган янги турар-жой бинолари.

М. Нуриддинов фотоси.

Солдат

САҲИФАСИ

№ 5

ҲАМШАҲАРЛАРИМИЗ ШУНДАЙ ХИЗМАТ ҚИЛМОҚДАЛАР

Она-Ватанимизнинг энг жанубдаги гарнизон. Бу ерда ёз жазирамасини ҳам, қиш аёзларини ҳам парво қилмаган совет солдати ирода кучини кўрсатиб, жанговар маҳоратини оширмоқда. Жангчилар куну-тун мамлакатимизнинг жанубий чегараларини ҳушёрлик билан қўриқламоқдалар. Ватан, халқ тинч ва хотиржам яратувчилик меҳнати билан банд бўлсин учун улар ўз постларида сезгир турибдилар. Бу саҳифада ана шу жангчиларнинг шонли меҳнати, солдатлик дўстлиги ҳақида ҳикоя қилинади.

СОЛДАТ ҲАЙКАЛИ

Петр БЕРДИШЕВ

Ҳайкалтарош қўли тегмаган унга,
Мунаққиш ҳам унга бермаган сайқал.
Оддий солдат унинг ижодкоридир,
Олисларга қарар баланддан ҳайкал.
Лочин нигоҳ, бошин юксак кўтарган,
Ўзин кўрар ҳар солдатнинг йўлида.
Ишонч билан истиқболга кўз тиккан,
Зафар тиғин маҳкам тутган қўлида.
Солдат қарар баланд пъедесталдан,
Оёғига гуллар қўяр болалар.
Бу вақтда сафда туриб, у солдат —
Ўнг томонда энг олдинда қадамлар.
Огоҳ этар қораюрак ёвларни:
Қўлимизда маҳкам тутганмиз қурол,
Яксон бўлар ким кўтарса қўлини,
Ёв уришни асло этмасин хаёл!
Оддий солдат ҳайкал қўйди солдатга,
Ҳар бир дилга у азиздир, жонажон.
Кўрар ўзин ҳар солдатда, ҳар сафда.
У ҳам постда турар, у ҳам мард посбон.

Русчадан таржима.

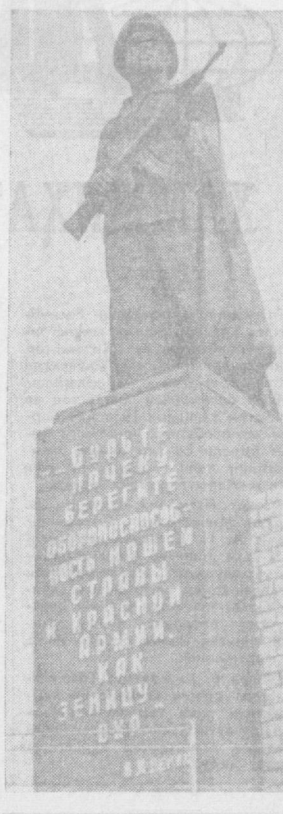

Разведкада

Комсомол аъзоси сержант Раҳим Бежиев бўлинмаси зиммасига юкланган жанговар топшириқ осон эмас эди. У катта куч сарф қилиш, аниқ ҳаракатлар билан уддабуронлик кўрсатишни талаб қиларди.

Раҳим Бежиев қўли остидагилар уни уялтириб қўймасликларини билар. Бўлинмадагиларнинг ҳаммаси сараланган йигитлар: оддий солдат коммунист Азбек Розиев — ҳамшаҳри, ақлли, тажрибали жангчилардан. Хизмат қилаётган ўртоқлари унинг отаси Абдулла Розиев Улуғ Ватан уруши йилларида мардона курашганини, қаҳрамонлик кўрсатгани учун кўпгина жанговар мукофотлар билан тақдирланганини билишарди. Ўғли отаси каби Ватан олдидаги бурчини ҳалол ва виждонан бажармоқда.

Младший сержант Ҳаким Эргашев ҳам яхши жангчи, классли мутахассис, Совет Армияси аълочиси, спортнинг кўп турлари бўйича разрядли йигит. Комсомол аъзоси ефрейтор Юрий Лисов ва бошқалар ҳам худди шундай жангчилар ҳисобланишади.

Ҳамма тайёргарлик ишлари тугаллангач, йигитлар Раҳим Бежиевни ўраб олишди.

— Ўртоқ сержант, — унга мурожаат қилди ефрейтор Юрий Лисов, — эсингиздами, Туркистон разведкачиларининг жасорати ҳақида ҳикоя қилиб бермоқчи эдингиз.

— Дарвоқе, ваъда қилган эдим.

Раҳим жангчиларга шу воқеани ҳикоя қилиб берди.

...Разведкачилар қийин аҳволга тушиб қолишди. Душман снаряди бронетранспортерни яксон қилди. Оғир ярадор бўлган гвардиячи Коновалов ва Лобановлар унинг ичида қолишган эди. Жангчилар ва командирлар бу воқеани изтироб чекиб кузатишарди.

— Дўстларга ёрдам кўрсатишга рухсат беринг, — младший сержант Савельевнинг ҳаяжонли овози эшитилди.

— Ўртоқ капитан, менга рухсат беринг, — деб юзланишарди бошқа жангчилар ҳам гвардия капитани Шабельнийга. Офицер жасур разведкачилардан коммунист Савельев ва комсомол аъзоси Захарченкони танлаб олди.

— Ҳаракат қилинг, ярадорларни олиб келинг, — деди у.

...Немислар яна кўпроқ ўт очишди. Белгиланган жойга дадил бориш учун мустаҳкам ирода ва жасур юрак керак эди. Гвардиячилар тутун ва чангдан бўғилишар, гимнастеркалари шилта бўлиб кетган эди. Лекин дўстлари ҳақидаги ўй уларнинг кучига-куч, ғайратига-ғайрат қўшарди. Савельев ва Захарченко бронетранспортёр олдига ўрмалаб тез етиб боришди ва ундан ярадорларни олиб чиқишди. Бирдан атрофда пулемёт гумбирлади. Савельев икки оёғидан яраланди. Захарченко бешта ўқ билан шикастланди. Гвардиячилар йиқилиб қолишди. Лекин қонга беланган ўртоқларини ташлаб кетмай, қаттиқ оғриққа чидаб бўлса ҳам яна олдинга интилишди.

— Бўлганча бўлди, ўлсам ҳам, ўртоғим омон қолсин! — дерди Савельев.

Шеригининг жасорати Захарченкога ҳам куч бағишлади. У оғриқни енгиб ярадорлар ётган плашчпалатканинг четидан торта бошлади. Лекин шикастланган қўлда дармон қолмаган эди. Шунда гвардиячи плашчпалатканинг чеккасини кўкрагига яқин келтириб тиши билан тортабошлади... Савельев ва Захарченко аста ўрмалашарди. Мана улар юз метр, икки юз, уч юз метрни босиб ўтишди. Ёрдамга келган жангчиларнинг овозини гвардиячилар ярим хушсиз ҳолда эшитишди.

Сержант Раҳим Бежиев ҳикоясини тугатаркан Азбек Розиев:

— Мана буни мардлик дейдилар, — деб хулосалади.

— Чинакам мардлик! Тинч вақтда бундай жасорат кўрсатиш мумкин эмас, — қўшиб қўйди Ҳаким Эргашев.

— Бу фикрингга қўшилмайман, армия хизматида ҳар қачон жасорат кўрсатиш мумкин, — эътироз билдирди Азбек Розиев.

— Комсомол аъзоси сержант Тўхтаохун Юсуповнинг мардлигини эсланг-а...

— Хўш, у нима қилган эди? — сўради тошкентлик Юрий Лисов.

— Эшитмаганмидинг?

— Йўқ.

— Воқеа бундай бўлган эди.

...Қуёш уфққа аста ёнбошлаётган эди. Ҳовуз атрофида чўмилаётганлар борган сари камаяётган эди. Сержант Тўхтаохун Юсупов шу вақтда қисмга қайтиб келарди. Бирдан у аллакимнинг ёрдам сўраб бақирганини эшитди ва ҳовузга қараб югурди. Сувда ҳеч ким кўринмасди. Фақатгина қирғоққа қараб келаётган тўлқинлар кўзга ташланарди. Бирдан сувдан аллакимнинг қўли кўриниб қолди. Юсупов иккиланиб ўтирмай ўзини ҳовузга ташлади. Икки марта шўнғиб ҳеч кимни тополмади. Яна бир шўнғиган эди, сув остида аллакимга урилгандек бўлди.

Сувга чўккан бир бола экан. Сержант уни қирғоққа олиб чиққанда бола ҳушидан кетган эди. Юсупов сунъий нафас олдирди. Боланинг оғзидан ва қулоқларидан анча сув тушди. Шундан сўнг у жонлангандай бўлди: қўлларини қимирлатди, кейин кўзини очди. Аммо яна ҳушидан кетиб қолди.

Боланинг ҳаёти учун курашаётган сержант яқин атрофда кўринганларга қараб бақирди: «Тез ёрдам» машинасини чақиринглар!». Кўп ўтмай врачлар етиб келишди ва болани касалхонага олиб кетишди.

Уст-бошлари жиққа ҳўл бўлган сержант Юсупов кийимларини сиқиб қисмга йўл олди. Эртасига унинг жасорати ҳақида шериклари хабардор бўлишди: эрталаб жангчининг олдига сувга чўккан боланинг отаси Платонов кириб келди. У нури-дийдасининг ҳаётини сақлаб қолган бу мард йигитни қандай тақдирлашни билмасди.

Азбек Розиев ҳикоясини тугатгач, Раҳим Бежиев соатига қаради, машқни бошлаш керак.

— Разведкага жўнаймиз, — деди у жангчиларига ва ўзи командирнинг олдига шошилиб кетди.

Унинг бўлинмаси жангчилари поёнсиз қумлар орасидан ўтиб, дарёга чиқиши ва ундан кечиб ўтадиган жойни топиши ҳамда «душман»нинг орқа томонига айланиб ўтиб, унинг кучларини билиб қайтиши керак эди.

Сержант вазифани йигитларга тушунтирди, жой билан уларни таништирди.

Белгиланган пунктга тўғри кесиб ўтиш ҳам мумкин. Лекин «душман» разведкачиларнинг яқинлашиб келаётганини пайқаб қолиши мумкин. Қандай қилиш керак?

Сержант Бежиев машина ҳайдовчига бронетранспортерни ўтлоққа буришга буюрди. Сержант картага қаради. Яқин орада дарё бўлиши керак. Улар эҳтиётлик билан сувга яқин келишади. «Лекин сувнинг тезлигини, чуқурлигини аниқлагунча машинани қаерга яшириб туриш керак?—хаёлидан ўтказарди сержант. — Албатта дарё ёқасида «душман» кузатиш ишлари олиб боради».

Сувга бир неча метр қолганда Раҳим Бежиев машинани қум тепалари орқасида қолдириб, разведкачиларнинг эса олдинга кетаверишларини лозим топди. Шундай қилишди ҳам.

Бир неча минутдан сўнг Юрий Лисов ва Ҳаким Эргашев дарёнинг чуқурлигини ўлчаб бўлгач, шундай дейишди:

— Машиналар бемалол ўтаверади.

— Янглишасиз, — эътироз билдирди бўлинма командири, — сиз ҳамма нарсани ҳисобга олганингиз йўқ. Дарёнинг нариги қирғоғи тик, нарёғида эса очиқ ялангликбор. «Душман» бизни олисдан билиб қолади. Кечиб ўтиш учун энг яхши жой ўнгроқда. Танкларимиз баландлик орқасидан сафланиб олиб қўққисдан «душман»га ҳужум бошлай оладилар.

Сержант картага кечим жойининг координатларини қўйиб машинага шошилди. Эфирга биринчи маълумотлар юборилди.

— Сизни яхши тушундим, — эшитди у старший бошлиқнинг овозини. — Вазифани бажаришда давом этаверинг.

Бронетранспортёр яна йўлга тушди, разведкачилар «душман»нинг мудофаа чизиғига яқин келдилар.

— Тўхтанг! — команда берди сержант. Картани очиб у солдатларни чақирди. Ҳозир мана бу ерда турибмиз. Вазифамиз «душман»нинг составини аниқлаш, таянч кучлари қаерга жойлашганлигини билиш.

Шу орада танкларнинг овози олисдан эшитилиб қолди. «Душман»нинг машиналар колоннаси олдинги сафга яқинлашарди. Разведкачилар «душман»нинг танкларини осонгина санаб улгуришди. Кўп ўтмай яшириб қўйган қуролларини ҳам пайқаб олишди. Буларнинг ҳаммаси ҳақида сержант Бежиев старший бошлиққа эшиттириб турди.

Қоронғи тушганда «душман» ўтадиган йўлдан «тил» ҳам қўлга туширилди. Душманнинг мотоциклчиси ва алоқачиси йўлнинг икки ёнига яширинган разведкачилар томонидан қўлга олинди. Яна бошлиққа маълум қилинди.

— Ҳужжатлар ва «қўлга олинган» солдатни дарҳол етказиб келинг, — буйруқ берди бошлиқ.

Кеч тунда Раҳим Бежиев ўз бўлинмасига қайтиб келди, бир соатдан сўнг эса ҳужум бошланди.

«Душман»нинг мудофааси ёриб ўтилди. Бунда қимматли маълумотларни олиб келган разведкачиларнинг хизмати катта эди.

В. КРОХМАЛЮК,
капитан.

ОРЗУМ

Урта мактабни битиргач, медицина институтига кириб ўқиш ниятида эдим. Олий ўқув юртига киришга тараддуд кўраётганимда она-Ватан хизматга чорлаб қолди. Чақириққа лаббай деб жавоб бердим. Бурчимни ўташга отландим.

Мана кўп миллатли тенгдошларим билан Ватан осойишталигини қўриқлаяпман. Бўлинмамизда рус ва ўзбек, қозоқ ва тожик, украин ва грузин ҳамда бошқа миллат вакиллари хизмат қилишяпти. Улар бир-бирига ҳамдард, дилкаш, дўст ва меҳрибон.

Шу кеча-кундузда қайси соҳа кишиси бўлмасин, у партиямизнинг яқинлашиб келаётган XXIII съездига совғалар тайёрлаяпти. Бўлинмамиз жангчилари ҳам съезд очиладиган тарихий кунни муносиб кутиб олиш учун катта тараддуд кўришяпти. Ҳамма сиёсий билимини ошириш, жанговар техникани мукаммал ўзлаштиришга ҳаракат қиляпти. Мен ҳам бўлинмамиздаги йигитлар қатори Совет Армияси аълочиси бўлиш учун курашяпман. Жонажон партиямиз съездини сиёсий ва жанговар тайёргарликни ошириш билан кутиб олиш эзгу ниятим.

Э. ЮСУПОВ,
Н.бўлинма солдати.

«МЕНИНГ ҚОНИМДАН ҚУЙИНГ!»

Оддий солдат Мансуров операция столида ётарди. Врачлар жангчининг ҳаёти учун курашаётган эдилар. Учинчи марта қўл урилган операция муваффақиятли чиқаётган эди, аммо беморнинг аҳволи бирдан ёмонлашди. У жуда кўп қон йўқотган эди.

Врач ништарини қўяркан, бирдан-бир чорани айтди:

— Беморни энди фақат тезлик билан қон қуйиб қутқариб қолиш мумкин.

Солдатнинг аҳволи борган сари оғирлашарди. Шу ерда ҳозир бўлган жангчилардан ҳеч бирининг қон таркиби уникига мос келадиган бўлиб чиқмади. Оддий солдат Мансуровнинг оғир аҳволда қолганлиги ҳақидаги хабар бўлинмалар бўйлаб жуда тез тарқалди.

Бу хабар соқчилар турадиган хонага ҳам етиб келди. Бу ерда пост алмашинаётган эди. Кўпгина жангчилар ўз дўстларининг ҳаётини сақлаб қолиш истагини билдирдилар. Медицина пунктига оддий солдатлардан Экслер, Русанов ва Качингинлар биринчи бўлиб етиб келишди. Жангчиларнинг хоргин чеҳрасига назар ташлагач, врач қон олиш организмдан катта куч талаб қилишини огоҳлантирди.

— Дўстимизнинг ҳаёти танг қолган экан, иккиланиб ўтиришнинг ҳожати йўқ! — деди оддий солдат Экслер.

...Дақиқаларнинг ўтиши жуда оғир туйилди. Ниҳоят врач юзига тутиб олган докани ечиб, енгил тин олди. Демак у энди омон қолади!

Оддий солдат Мансуров ўз ҳаёти учун курашган врачлар ва дўстлари Экслер, Русанов, Качигинларни сира унутмайди.

О. ЖАУРОВ,
оддий солдат.

РАДИСТ

Бўлинмага тортинчоқ, ушоққина ёш йигитчани олиб келишди. Унга бир боққан киши хаёлига дарҳол ҳали бу йигит армия хизмати ҳақида ҳеч қандай тасаввурга эга эмас экан, деган фикр келади. Аммо унинг ожиз гавдасидан, ўйноқи кўзларидан ҳаммасига чидайман, қийин ва оғир участкаларда хизмат қилишга тайёрман, деб турганини англаб олиш қийин эмас эди.

— Рус тилини биласанми?

— Ҳозирча яхши биламан деёлмайман, аммо ўрганиб оламан. Менга ишонаверинг. Сиздан ўтиниб илтимос қиламан, мени радистликка қабул қилишсин...

Бу қисқа суҳбатдан кейин миямга не-не хаёллар келмади дейсиз. Сир сақлаб нима қиламан. У бизга тўғри келмас эди.

Бир зум солдатга тикилиб қолдим. У менга: «Кооперацияга комсомол йўлланмаси билан борганман. Қишлоққа софдил, ҳалол ва принципиал ходим керак эди», деяётгандек эди.

Ёнимда ўтирган старшина Скрипник менга юзланди:

— Ўртоқ капитан, қабул қила қолайлик. Ротамизда турли миллат вакиллари бор, билмаганини ўргатишар, ахир.

— Майли, қабул қилганимиз бўлсин. Агар ундан яхши радист чиқмаса, сиз жавоб берасиз. Сиз уни оталикка олинг, бу сизга партиявий топшириқ.

Машаққатли машқлар, ўқишлар, изланишлар бошланди. Отақулов аввалига анча қийналди. Машқ пайтларида ҳам командирлар унга кўпроқ эътибор беришарди.

Суст ҳаракат қиляпти. Сабаби нима? Бошқаларга қараганда кўп машқ қилади-ю, натижаси қувончли эмас.

Кунларни қувиб ҳафталар, ҳафталар кетидан ойлар ўтаверди. Отақулов аста-секин чиниқаборди, изланди, ўқиди, билмаганини сўради...

Старшина капитан хонасига хурсанд бўлиб кириб келди.

— Ўртоқ капитан, Отақуловнинг плёнкага ёзиб олинган передачасини эшитиб кўринг-а.

Қисқа ва узун товушлар эшитила бошланди.

— Эшитяпсизми, ўртоқ капитан, тез бўлмаса ҳам сифатли, беками-кўст.

Передача тугагач капитан старшинага юзланди.

— Плёнкани алмаштириб юбормадингизми? Бу передача хизмати тугаб бораётган тажрибали радистларники бўлмасин тағин. Сира ҳам нуқсони йўқ-ку.

— Адашганим йўқ, ўртоқ капитан, бу сигналларнинг автори чиндан ҳам Ш. Отақулов.

Ёш радист бундай муваффақиятга осонликча эришгани йўқ. Командирларнинг ташаккурини эшитгунча озмунча машаққатлар чекмади дейсизми? Бунда Сегорами, Скритник, Климов ва айниқса сержант Вольфларнинг ёрдами катта бўлди.

Шорасул Отақуловнинг номи секин-аста аълочи радистлар қаторида тилга олина бошлади. Дўстлар ёрдами туфайли у II класс радиотелеграфисти бўлиб олди.

...Орадан икки йил ўтди. Энди Ш. Отақулов тажрибали, етук радист, III класс шофери. Шорасул кечагина радист алифбесини ўрганган бўлса, бугун қўли остидаги шогирдларига устозлик қиляпти. Униңг бўлинмаси ҳақида яқинда «Фрунзевец» газетасида мақола ҳам босилиб чиқди.

Солдатларимиз бораётган йўл катта ва ёруғ йўлдир. Улар бу йўлда жисмоний чиниқишади, дўстлар орттиришади, касб ўрганишади. Рус ва ўзбек, татар ва украин, тожик ва қозоқ бир оила фарзандлари бўлиб шонли Совет Армиясида Ватан олдидаги бурчларини адо этишяпти, тинч ижодий меҳнатимизни ҳушёрлик билан қўриқлашяпти.

В. ПУНИН,
гвардия капитани.

Суратда: старшина
Одил НИЗОМОВ.

ОТА ИЗИДАН

Янги келган йигитчани бўлимдагилар хурсандчилик билан қарши олишди. Анчадан бери хизмат қилиб келаётганлар уни ўраб олишганди. Дастлабки таассуротлар ҳақида ҳар ёқдан саволлар ёғилар, қаердан эканлигини суриштиришарди.

Эртасига янгигина, ҳали охори тўкилмаган ҳарбий форма кийиб олган оддий солдат Одил Низомов сержант Богданов бўлинмаси сафидан жой олди. Янгича ҳаёт бошланди. Тўғри, бу ҳаёт ёш солдат учун анча қийин туйилади.

Одил ҳарбий хизмат қонун-қоидаларини шошмасдан чуқур ўргана бошлади. Ҳамма ишда у бўлинма командири сержант Богдановга, комсомол активлари Чингизбоев, Ёқубовларга тақлид қилишга уринди.

Одил далада биринчи марта ўтказилган тактик машғулотларни ҳозир эслайди. Ҳаво ҳам аксига олган эди ўшанда. Жануб қиши ўз «қилиғини» қилди: қордан сўнг ёмғир томчилади, кетидан қаттиқ шамол турди. Худди шу пайтда тревога сигнали эшитилиб қолди.

Тревога бўйича солдат нима иш қилиши маълум. Команда билан саноқли дақиқалар мобайнида туриб қўлга қурол, юк қопи, шинель ва плашч палаткаларни олиб, командир орқасидан йўлга тушади. У билан бирга ҳар қандай ҳолатда тўпланиладиган районга етиб бориш ва у ерда «жанг»га кириш: югуриш, ётиб-туриш, окоп қазиш ва яна йўлга тушиш лозим бўлади. Кун бўйи, баъзан эса кечаси билан бир минут ҳам дам олмай шундай вазиятни бошдан кечирилади.

Сержант Богданов бўлинмасида ҳам шундай қилишга тўғри келди. Мудофаа чизиғини эгаллагач, окоп қазишди, кейин бронетранспортёрда кучли шамолга қарши йўлга тушишди. Вазифа қисқа ва аниқ қилиб қўйилган эди: «Снежная» баландлигига ҳужум қилиш ва унинг орқа томонида мустаҳкамланиб олиш.

Ўтлоқдан ўтиб жангчилар оппоқ булутлар билан ўралган баландликни кўришди.

— Ҳамма етиб келдими? Диққат! — Сержант Богданов солдатларга юзланди. У қўли билан баландликни кўрсатиб сўзида давом этди. — Биз мана шу тўсиқдан ошиб ўтишимиз керак. Ҳар бир киши ҳамма соҳада намуна кўрсатсин. Баландликдан ошиб ўтдингми, шеригингга ёрдамга шошил! Йўл кўрсатиб борувчи Асқар Абдураҳмонов бўлади.

Бўлинма қадамини илдамлаб олдинга силжирди. Оддий солдат Низомов орқада қолаётганлигини сезди. Оёқлари қавариб кетган эди. Бу ерга келгунча илгаридан хизмат қилаётган шериклари билан бир сафда ҳаракат қилди-ю, энди бу ёғига унинг чоғи келмай қолган эди.

«Пича ўтирсаммикан», хаёлидан ўтказди у.

— Оддий солдат Низомов! — Одил бўлинма командирининг овозини эшитди.

Солдат орқасига қаради.

— Қийин бўляптими? — сўради командир.

Одил жавоб ўрнига бошини қимирлатди.

— Бошқаларга осон деб ўйлайсанми? — деди сержант ва қўли билан Неъмат Ёқубов, Абдумутал Қодиров, Василий Вайраухларни кўрсатди.

Сержант ёш солдатнинг ҳозир иродасизлик қилаётганини сезди.

— Дадангга уруш вақтида осон бўлганмиди? Фашистлар билан бўлган тенгсиз жангда ҳам оғир ярадор бўлишига қарамай, курашни давом эттирган эди-ку.

Дадам ҳақида қаёқдан билганийкин? — ўйланиб қолди Одил. Кейин эсига келди: бўлинмага янги келган вақтида сержантга ўзи, дадаси ҳақида ҳамда Ватанга содиқлик билан хизмат қилиш ҳақида беришган наказни ҳақида айтиб берган эди.

Командирнинг кейинги сўзлари Низомовга қаттиқ таъсир қилди.

У энди бутунлай ўзгариб қолди. Жон-жаҳди билан бутун кучини ишга солиб «жанг» қиладиган бўлиб қолди. Гумбурлаб кетаётган танк орқасидан қолмай югуради, тўхтагач, белкуракни қаттиқ ерга шиддат билан уриб окоп қазийди.

Танаффус вақтида солдат бўлинма командири олдига келди. Командир Одилнинг қаттиқ ҳаракат қилгани ва вазифани муваффақиятли бажарганлиги билан табриклади. Ёш солдатни кейинги ойлар ичида биринчи марта шодлик туйғулари чулғаб олди: у энди ўзининг иродасизлиги устидан ғолиб чиққан эди.

Далада ўтказилган қийин машқлар Одилнинг ўз кучига ишонишига ёрдам берди. У энди командири, ўзидан катта дўстлари таъсирида жанговар маҳоратни пухта эгаллайдиган бўлиб қолди. Армия ҳаётининг кундалик қийинчиликларини осонлик билан енгабошлади.

Бир мисол келтириш мумкин.

Бўлинма шахсий состави социалистик мусобақага қўшилди. Жангчилар ўз устларига оширилган мажбурият олдилар. Бу вақтга келиб Низомов автоматдан отувчилар орасида энг яхши натижа кўрсатадиган бўлиб қолган эди. Ўз куч ва имкониятларини чамалаб кўриб Одил Низомов пулемётчиликни пухта эгаллаш, ҳарбий иш устаси бўлишга қарор қилди. Низомовни сержант Богданов ва бошқа тажрибали жангчилар қўллаб-қувватлашди.

Низомов ҳар куни машқдан сўнг қолиб ўз устида ишларди. Жанговар касбнинг усталари сержант Богданов, Асқар Абдураҳмонов, Неъмат Ёқубов, Абдумутал Қодиров ва бошқалар у билан бир сафда туриб машқ қилишди. Уларнинг бой тажрибаси Одилга катта ёрдам берди.

Натижа ёмон бўлмади. Жангчилар отиш жойига чиқишганда оддий солдат Низомов пулемётдан отиш машқини «аъло» баҳога бажарди. Шу-шу Одил Низомов нишонни моҳирона мўлжалга олади.

Энди у ўз шахсий муваффақияти билангина чекланиб қолмай, ўртоқларининг ҳам жанговар ва сиёсий тайёргарлик аълочилари бўлиши учун қўлидан келганча ёрдам беради.

Бўлинманинг энг яхши солдати бўлиб қолган Одил Низомов, актив жамоатчи, разрядли спортчидир. Унинг хизмат карточкасида 20 га яқин ташаккурномалар ёзилган. Жангчининг кўкрагини тўртта солдат шуҳрати белгиси безаб турибди. Одил қисмнинг жанговар байроғи олдида туриб суратга тушиш шарафига муяссар бўлди. Яқинда эса уни бўлинма старшинаси лавозимига мувофиқ деб топилди. Энди унинг погонларида Совет Армияси кичик командирининг белгиси бор.

Бўлинма учун машъал бўлган коммунист Одил Низомов шундай хизмат қилмоқда.

Е. ПОКОЛОДНИЙ,
капитан.

Суратда: жанговар ва сиёсий тайёргарлик аълочилари старший сержант Ж. Жаниянов (чапда) ва оддий жангчи С. Сахитовлар тактик машғулотда.
Е. Поколодний фотоси.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

МАМЛАКАТЛАР
ОДАМЛАР
ВОҚЕАЛАР

ҲАМЖИҲАТЛИК ЙЎЛИДАГИ ҚАТЪИЙ ҚАДАМ

БАРЧА ҚИТЪАЛАРНИНГ ХАЛҚЛАРИ ТОШКЕНТ УЧРАШУВИНИНГ НАТИЖАЛАРИНИ ТАБРИКЛАМОҚДАЛАР

ГДР

Германия Демократик Республикаси ташқи ишлар министрининг ўринбосари В. Кизеветтер қуйидагиларни айтди: Тошкентда қабул қилинган қарорларнинг амалга оширилиши Ҳиндистон ва Покистон халқлари ўртасида нормал муносабатлар ўрнатишга ёрдам беради ва ҳар иккала мамлакатнинг тинч тараққиёти учун янги имкониятлар очиб беради.

«Совет Иттифоқи ҳукумати ва шахсан Министрлар Советининг раиси А. Н. Косигин, деб уқтириб ўтди министр ўринбосари,— бу учрашувнинг муваффақиятли тугалланишида катта хизмат қилди. Совет Иттифоқи ўзининг конструктив позицияси билан умумий тинчлик ишига бебаҳо катта хизмат қилди».

Сўнгра В. Кизеветтер Тошкентда ҳукм сурган тинчлик ва ҳамжиҳатлик руҳи ҳар иккала герман давлати ўртасидаги муносабатларга ҳам таъсир кўрсатиши зарур, деди.

КУБА

Ҳиндистон—Покистон битимига мувофиқ, томонлар куч ишлатмаслик ва низоли проблемаларни тинч йўл билан ҳал этиш мажбуриятини олдилар. Бу — чинакам тинчликка эришиш ишига қўшилган ижобий ҳиссадир. Гаванада чиқадиган «Мундо» газетаси Тошкент учрашувининг натижаларига шундай баҳо беради. Газета ёзадики, можарони бартараф қилишда қатнашган ҳар иккала томоннинг яхши ниятлари шу битимда ўз ифодасини топди. Шу билан бирга, СССР Министрлар Совети раиси А. Н. Косигиннинг фаолиятини ҳам табриклаш керак. А. Н. Косигиннинг хизматлари туфайли битим тузилишига эришилди.

АҚШ

«Крисчен Сайенс Монитор» газетасининг мухбири Росси қуйидагиларни таъкидлайди: Покистон билан Ҳиндистон имзолаган декларацияни «Бирлашган Миллатлар Ташкилотидагилар дипломатия тарихидаги янги босқич деб қарамоқдалар». Мухбир яна қуйидагиларни ёзади: «Дипломатлар бу битим Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг устави принципларига муносибдир, деб ҳам айтмоқдалар. Тинчликка таҳдид қиладиган можароларни бартараф қилишда куч ишлатмаслик йўлларини қидириб топиш — Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг асосий мақсадларидан биридир».

Америкадаги бошқа кўп газеталар ҳам Тошкент декларациясига ва Совет Иттифоқининг тинчлик йўлидаги ташаббусига ижобий баҳо бермоқдалар.

«Балтимор Сан» газетаси «Тошкентдаги учрашувдан кейин» сарлавҳали редакцион мақоласида Ҳиндистон ҳукуматининг Тошкент декларациясини амалга оширишга қатъий қарор берганлигини таъкидлайди. «Тошкентда кутилганидан кўпроқ иш қилинди, — деб ёзади газета. Тошкент учрашуви вақт ўтиши билан тарихий аҳамият касб қилиши, бу учрашувдан кутилганидан кўпроқ натижаларга олиб келиши мумкин».

БИРМА

«Хантаваддн» газетаси ёзади: «Совет Бош Министри Косигиннинг ёрдами туфайли Тошкентда ҳар иккала мамлакат раҳбарлари ўртасида тузилган битим барча мамлакатларга, Бирлашган Миллатлар Ташкилотига ва жаҳондаги барча тинчликсевар халқларга далда берувчи ғоят қувончли бир ҳолдир. Бунда Бирма тўғрисида гапириб ҳам турмаймиз, чунки Бирма Ҳиндистон билан Покистонга доим яхшилик тилайди». «Ботатаун» газетаси редакцион мақоласида Ҳиндистон ва Покистоннинг ашаддий душманларигина Тошкентда эришилган натижалардан қувонмасликлари мумкин, — деб таъкидлайди.

Осиё ва бутун дунё халқлари, дейилади «Ботатаун» газетаси сиёсий обзорчисининг мақоласида, кўп куч-ғайрат сарф қилганликлари учун Бош Министр Косигиндан ва Совет ҳукуматининг аъзоларидан ғоят миннатдордирлар. Бу эса, Совет Иттифоқининг тинчликни сақлаш учун изчил кураш олиб бораётган мамлакат эканлигини исбот қилувчи янги далилдир.

ГФР

Ғарбий Германиядаги немисларнинг тинчлик иттифоқи партияси директоратининг аъзоси Фон Вестфален ўз баёнотида Тошкент музокараларининг натижалари Ҳиндистон билан Покистон ўртасида нормал тинч муносабатларни ривожлантиришни таъминлайди деб уқтириб ўтади. Бу билан, дейди у, энг қийин аҳволга тушиб қолган пайтда ҳам халқлар ўртасида тинчлик ўрнатиш йўлларини топиш мумкин эканлиги бутун дунёга кўрсатиб берилди.

ЮГОСЛАВИЯ

Тошкентда деб ёзади «Коммунист» газетаси, Ҳиндистон билан Покистон ўртасидаги ҳамжиҳатликни яхшилаш йўлида ва бу мамлакатлар ўртасидаги дўстона яхши қўшничилик муносабатларини ривожлантириш йўлида ҳал қилувчи қадам қўйилди. Газета учрашувга тайёргарлик кўриш ва уни уюштиришда, Тошкентдаги музокараларни енгиллаштириш ва рағбатлантиришда Совет Иттифоқи муҳим роль ўйнаганлигини таъкидлайди.

ИОРДАНИЯ

Иордания халқи Тошкентдаги музокараларнинг муваффақиятли ўтганлигидан ғоят мамнун бўлди. Шу тўғрида ҳамма жойда — кўчаларда ҳам, магазинларда ҳам, муассасаларда ҳам гапирмоқдалар. Тошкентдан олинган фотосуратлар газеталарнинг биринчи саҳифаларида босиб чиқарилмоқда.

«Тошкент музокаралари», — деб ёзади «Ал-Манар» газетаси бош мақоласида,—Ҳиндистон билан Покистон ўртасидаги бундан буёнги муносабатларда тинчлик пойдеворини қўйди».

(ТАСС).

ҲИНДИСТОН МИНИСТРЛАР КАБИНЕТИНИНГ МАЖЛИСИ

ДЕҲЛИ, 14 январь. (ТАСС). Кеча бу ерда Ҳиндистон министрлар кабинетининг мажлиси бўлди. Мажлисда Тошкент декларацияси ва шу декларацияни амалга оширишга тааллуқли масалалар муҳокама қилинди, дейилади ПТИ агентлигининг хабарида.

Вьетнам Демократик Республикаси. Халқ армиясининг ҳаво ҳужумига қарши батареяларидан бири Куангинь вилоятини қўриқлаб турибди. Декабрнинг охирги кунларида батарея зенитчилари тўрт кун ичида 14 Америка самолётини уриб туширдилар.
ВИА-ТАСС фотоси.

ТИНЧЛИК ДЕКЛАРАЦИЯСИ

Шу кунларда дунёдаги деярли барча тилларда Тошкент Декларацияси такрорланмоқда. Тошкент Декларацияси телеграф265 пенталарида энг кўп учрайдиган сўз бўлиб қолди. Матбуот, радио, телевидение орқали барча мамлакатларда Тошкент Декларацияси шарҳланмоқда. Бу тарихий Декларация ҳақиқий тинчлик декларацияси бўлди. Осиёдаги икки буюк давлат — Ҳиндистон ва Покистоннинг атоқли давлат арбоблари Ҳиндистон Бош Министри Лаъл Баҳодир Шастри ва Покистон президенти Муҳаммад Аюбхонларнинг Тошкентда бўлиб ўтган учрашувида ҳар икки мамлакат ўртасидаги конфликтни тугатиш йўлида катта ютуққа эришилди. Бутун дунёдаги тинчликсевар инсоният зўр қизиқиш билан кутиб турган тинчлик ҳужжатига Тошкентда қўл қўйилди.

Ҳиндистон Бош Министри билан Покистон президенти ҳар иккала томон Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Уставига мувофиқ, Ҳиндистон билан Покистон ўртасида яхши қўшничилик муносабатлари вужудга келтириш учун бутун куч-ғайратини сарфлашлари керак, деган тарихий Тошкент Декларациясига имзо чекдилар.

Тошкентда бўлиб ўтган тарихий учрашувда ҳар икки мамлакат ўртасидаги кескинликнинг давом этавериши тинчлик манфаатига, шунингдек Ҳиндистон билан Покистон халқлари манфаатларига мувофиқ эмас эканлиги ҳар иккала давлат бошлиқлари томонидан очиқ эътироф этилди. Жамму билан Кашмир масаласи худди шу нарса ҳисобга олинган ҳолда кенг ва атрофлича муҳокама қилинди ҳамда томонларнинг ҳар қайсиси ўзининг тегишли позициясини баён қилиб берди.

Тошкент Декларацияси халқаро кескинликни юмшатиш соҳасида эришилган жуда катта ютуқ бўлди. Чунки бу ҳужжат уруш оловини ёқувчиларга берилган жиддий зарбадир.

Уруш даҳшатларининг энг оғир кунларини бошидан кечирган Совет Иттифоқи тинчликни қадрлаб келди ва ҳамиша қадрлайди. Совет Иттифоқи Покистон президенти ва Ҳиндистон Бош Министрининг учрашиши тўғрисидаги таклифни илгари сурганда Покистон ва Ҳиндистон халқларига нисбатан фақат дўстлик туйғуларига амал қилган эди. Совет Иттифоқининг тинчликсевар сиёсати Тошкент Декларациясининг қабул қилинишига имконият берди.

Тошкент учрашувида, ҳар икки томон конфликтнинг такрорланишини эмас, балки дўст бўлиб тинчликда яшаш тарафдори эканлигини алоҳида таъкидладилар. Қабул қилинган Тошкент Декларациясининг бошидан то охиригача ҳар икки томоннинг бу истаги баён этилган.

Бундан бир неча ой илгари ҳар икки мамлакат уруш гирдобига тортилган эди. Уруш алангасининг тез кўтарилиши Ҳиндистон оролида яшовчи 100 миллионлаб кишиларнинг ҳаётини хавф остига солган эди. Империализм мустамлакачилик системасининг оқибати натижасида келиб чиққан бу уруш Ҳиндистон ва Покистон халқлари қонини тўкди, вайронагарчилик ва харобалик олиб келди.

Тошкент Декларациясида икки ўртадаги уруш абадий тўхтатилиши қайд қилинди. Ғарбдаги кўплаб скептиклар зўр шубҳа билан қараган бу масала ижобий ҳал этилди. Шуни ҳам айтиб ўтиш кераккн, Тошкентда музокара давом этаётган бир вақтда баъзи бир буржуа журналистлари ҳали битмаган ярага туз сепишга ҳар қандай йўллар билан уриниб кўрди. Англияда чиқадиган «Обсервер» газетасининг мухбири Тошкент учрашуви тамом бўлиш олдидан ёзган мақоласида «шу нарса аниқки, кенгашда кўзда тутилган асосий мақсад тамоман бошқа томонда қолиб кетди» деб ўзининг иғвогарлик позициясини баён қилган эди. Америкада чиқадиган «Нью-Йорк Таймс» газетасининг мухбири Лукас ҳам ўз мақоласида «Тошкент кенгаши боши берк кўчага кириб қолди» деб туҳматдан иборат гапларни ёзди.

Тошкентда бўлиб ўтган Матбуот конференцияларида ҳар иккала делегациянинг вакиллари Тошкентда учрашган томонлар олдида турган проблемаларни мураккаблаштириш ва чалкаштиришга уринган ишқибозларнинг ана шундай уринишларига муносиб зарба берди. Қарийб 18 йил мобайнида боши берк кўчага кириб қолган ҳар иккала мамлакат ўртасидаги жуда кўп ихтилофлар ва низолар Тошкентда ижобий ҳал этилди. Тошкент руҳи тарихга дўстлик руҳи бўлиб абадий ёзилиб қолди. Декларацияда Ҳиндистон Бош Министри билан Покистон президенти ҳар иккала томон иккинчи бир мамлакатга қарши қаратилган ҳар қандай пропагандани рағбатлантирмайдилар ва икки мамлакат ўртасидаги дўстлик муносабатларини ривожлантиришга ёрдам берувчи пропагандага кўмаклашаверадилар, деб аҳдлашиб олдилар.

Шундай қилиб, империалистик мустамлакачиларнинг ҳар иккала давлат арбобларининг Тошкентда бўладиган учрашувига йўл қўймаслик йўлидаги уринишлари қандай чиппакка чиққан бўлса, буржуа матбуоти вакилларининг бузғунчилик йўлидаги уринишлари ҳам барбод бўлди.

Бутун дунёдаги турли хил ижтимоий ташкилотлар, тинчликдан астойдил манфаатдор бўлган кишилар Тошкент Декларациясини табрикламоқдалар ва ҳар иккала мамлакат ўртасидаги муносабатлар бундан буён Декларация принципига асосланади, деб қатъий ишонч билдирмоқдалар.

Ҳиндистон халқи ҳам, Покистон халқи ҳам музокара натижаларидан ғоят мамнун. Тошкент Декларацияси имзоланиши муносабати билан Ҳиндистон Коммунистик партиясининг Миллий Кенгаши қабул қилган резолюцияда бундай дейилади: «Ҳиндистон Коммунистик партиясининг Миллий Кенгаши Ҳиндистон Бош Министри ва Покистон президенти имзолаган Тошкент Декларациясини бу мамлакатларнинг халқлари учунгина эмас, шу билан бирга жаҳондаги барча тинчликсевар халқлар учун ҳам муҳим тарихий аҳамиятга эга бўлган воқеа сифатида табриклайди».

Барча прогрессив инсоният каби совет халқи ҳам Тошкентдаги учрашувнинг тарихий Декларация қабул қилиниши билан якунланганлигидан ғоят мамнун бўлди. Ҳиндистон ва Покистон бизнинг жанубий қўшниларимиздир. Совет Иттифоқи Ҳиндистон ва Покистон билан дўстона муносабатларни мустаҳкамлаш тарафдори бўлибгина қолмай, балки ана шу мамлакатлар ўртасида тинчлик ва дўстлик ҳукмрон бўлишининг ҳам ҳамиша тарафдори бўлиб келди ва бундан буён ҳам шу принципга амал қилади.

600 миллион аҳолига эга бўлган ҳар иккала давлат бошлиқларининг тарихий Тошкент Декларациясига қўл қўйиши дунёда музокаралар йўли билан ҳал қилиб бўлмайдиган масала йўқ эканлигини яна бир марта намойиш қилди. Ҳали дунёда ҳал қилинмасдан келинаётган жуда муҳим проблемалар кўп. Дунё халқлари давлат бошлиқларидан инсониятни ташвишга солаётган янги жаҳон уруши хавфининг олдини олиш масаласи ижобий ҳал қилинишини талаб этмоқда. Ҳозир бизнинг асримиз — атом ва водород бомбалари, қудратли ракеталар, ажал уруғини сочувчи бошқа қуроллар мавжуд бўлган асрдир. Биз яшаб турган даврда янги жаҳон урушига йўл қўймаслик йўлида олиб борилаётган ҳар қандай ҳаракатлар олижаноб ҳаракатлар, деб баҳоланади ва бутун дунё халқлари томонидан қўллаб-қувватланади.

Ҳиндистон вице-президенти Зокир Ҳусайн Тошкент Декларацияси хусусида гапириб бундай деди: «Ният холис ва кўнгил беғараз бўлса, битмайдиган иш сира йўқ».

Совет Иттифоқининг ташаббуси туфайли Покистон президенти Аюбхон билан Ҳиндистон Бош Министри Шастри ўртасида олиб борилган ва муваффақиятли тугалланган бу музокаралар, деб таъкидлади Германия Демократик Республикаси Ташқи ишлар министрлигининг вакили, халқаро майдондаги бошқа низоли масалаларни ҳам ижобий тарзда ҳал этишга таъсир кўрсатади, деб ишониш керак. Ташқи ишлар министрлигининг вакили бу учрашув музокаралар олиб бориш йўлига ўтишни ўжарлик билан истамаётган Германия Федератив Республикаси ҳукумати учун яққол сабоқ бўлади, деб умид билдирди.

Тошкент Декларацияси тинчлик декларацияси сифатида абадий баланд янграйди. Чунки тинчлик барча халқларнинг эзгу орзуси ва мақсадидир.

Р. НОРЖИГИТОВ.

ХАЛҚАРО ТЕМАДА

СОВЕТ ДЕЛЕГАЦИЯСИ ТУНИСДА

ТУНИС. ТАСС мухбири **А. Макаров** хабар беради. Араб мамлакатлари билан дўстлик ва маданий алоқа совет жамиятининг делегацияси Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати М. М. Раҳмонқулов бошчилигида Тунисга келди.

Делегация составида илмий ходимлар, рассомлар, археологлар, кино санъати арбоблари, АПН агентлиги билан «Советская Россия» газетасининг журналистлари бор.

Тунис халқаро аэродромида делегацияни Тунис — СССР жамиятининг бош секретари Аҳмад Бин Нур, СССРнинг Тунисдаги ишлар вакили Н. В. Смолин, маҳаллий журналистлар кутиб олишди.

Аҳмад Бин Нур совет делегацияси аъзоларини шоду-хуррамлик билан табриклаб, сизларнинг Тунисга қилган сафарингиз Тунис халқи билан совет халқи ўртасидаги мавжуд дўстлик муносабатларини янада ривожлантириш ва мустаҳкамлашга ёрдам беради, деб ишонч билдирди.

Совет делегациясининг аъзолари Тунисда бўлган вақтларида «Тунис — СССР» жамияти ҳамда Тунисдаги бошқа миллий ташкилотларнинг раҳбарлари ва аъзолари билан учрашадилар, мамлакатни саёҳат қилиб, Тунис халқининг мустақилликка эришгандан бери иқтисодий, социал, маданий ва бошқа соҳаларда эришган ютуқлари билан танишадилар.

Р. РОЛЛАН ЮБИЛЕЙИНИ БУТУН МАМЛАКАТ НИШОНЛАЙДИ

ЮБИЛЕЙ КОМИТЕТИ РАИСИ И. И. АНИСИМОВ БИЛАН СУҲБАТ

Яқинда буюк француз ёзувчиси Ромен Роллан туғилган куннинг юз йиллиги байрам қилинади. Шу муносабат билан Бутуниттифоқ юбилей комитетининг раиси, СССР Фанлар Академиясининг корреспондент аъзоси, И. И. Анисимов ТАСС мухбирига қуйидагиларни айтди.

— Ромен Роллан туғилган куннинг юз йиллиги — Франция сарҳадларидан ошиб чиқадиган чинакам жаҳоншумул воқеадир. Советлар мамлакати бу байрамда иштирок этиш учун ўзининг алоҳида ҳиссасига эга бўлишга «ҳақли», Советлар мамлакатининг маънавий ҳаёти билан, бизнинг маданиятимиз билан Роллан ижодининг боғланиши одатдан ташқари чуқур, ранг-баранг бўлиб, бунинг негизи XIX асрдаёқ бошланган.

Роллан А. М. Горькийнинг дўсти эди. Улуғ пролетар ёзувчиси француз дўстининг назарига «икки дунё... ўртасида, ўтмиш билан келажак ўртасида қад кўтариб турган салобатли арк» бўлиб кўринган эди. Бу ажойиб ўхшатишни, шак-шубҳасиз, Ролланнинг ўзига нисбатан ҳам ишлатса бўлаверади.

Бизнинг мамлакатимизда революция бошланган дастлабки кезларданоқ Роллан бизга Ғарбнинг руҳан энг яқин ёзувчиларидан бири бўлиб қолди. Бинобарин, унинг Совет китобхонлари орасида ғоят катта, бениҳоя зўр шуҳрат таратганлигининг асосий сабабини ҳам, эҳтимол, худди мана шундан излаш лозим бўлар.

Мен шуни уқтириб айтмоқчиманки, — деди пировардида ўртоқ Анисимов, СССРда тузилган комитет фақат тантанаворлик учун Бутуниттифоқ комитети деб аталгани йўқ, балки Ролланнинг ижоди Совет давлатидаги барча халқларга азиз ва мўътабар бўлганлиги учун ҳам шундай деб аталди. Унинг асарлари СССРдаги кўпгина халқларнинг тилларига таржима қилинган. Ролланнинг юбилейини бутун мамлакатимиз нишонлайди. Бу юбилейга Москвада ва Россия Федерациясининг бошқа шаҳарларида, иттифоқдош республикаларнинг пойтахтларида фаол тайёргарлик кўрилмоқда.

ИРОҚНИНГ ШИМОЛИДА ЖАНГЛАР

ПАРИЖ, 14 январь. (ТАСС). Франс Пресс агентлигининг мухбири Ироқ чегараси яқинидаги эронлик мухбирларнинг маълумотларига асосланиб берган хабарида айтилишича, Ироқнинг шимолида Ироқ армияси қисмлари билан курдлар ўртасида шиддатли жанглар бўлмоқда.

Сулаймония шаҳрининг яқинида Ироқ қўшинлари қўлида бўлган катта Панжвин қишлоғи учун кейинги кунларда айниқса шиддатли жанглар бўлди, дейилади Франс Пресс агентлигининг хабарида. Эронда чиқадиган «Эттилоот» газетасининг хабарига қараганда, курдлар шу қишлоқни яна эгаллаб олиб, Киркук шаҳрига ҳаракат қилмоқдалар.

Кейинги жанглар вақтида, деб ёзади Эрондаги «Кайҳон» газетаси, курдлар Ироқ ҳукуматининг қўшинларига катта талафот етказдилар.

ДОМИНИКАНА РЕСПУБЛИКАСИДАГИ АҲВОЛ

ВАШИНГТОН. 14 январь. ТАСС мухбири **В. Петрусенко** хабар беради:

Доминикана Республикасининг пойтахтида вазият яна чатоқлашмоқда. ЮПИ агентлигининг хабарида айтилишича, «ўнг офицерлар» группаси Санто-Домингодаги хусусий Фирманинг радиостанциясини босиб олиб, Доминикана реакциясининг мамлакатдан чиқариб юборилган ва ҳозир Майамида (АҚШ) турган раҳбари генерал Вессиннинг пленкага ёзиб олинган армияга мурожаатини эшиттирган. Вессин шу мурожаатда ўнг генералларни ва офицерларни мувақҚат президент Гарсиа Годойнинг офицерларини чет мамлакатлардаги дипломатия ишига кўчириш тўғрисидаги буйруғига бўйсунмасликка чақирган.

Бугун «Нью-Йорк Таймс» газетасида босилган хабарда «Доминикана Республикаси қуролли кучларининг қўмондонлари мувақҚат президент Гарсиа Годойнинг фармойишини ҳали ҳам бажармаётирлар» дейилади. (ТАСС).

Ирқчи Ян Смит томонидан Жанубий Родезияда сохта мустақиллик эълон қилиниши Африка халқларини ғазабга келтирди. Англия Ян Смитнинг қонунсиз ҳукуматига қарши дадил чоралар кўрмаётир. Сиз немис рассоми Петер Диттрих чизган расмни кўриб турибсиз. Британия шерининг оёқлари чамбарчас боғлиқ. Англия капиталистлари Жанубий Родезиядаги корхоналарга сарфлаган пуллари беҳисоб.

ЯНА БИР ФАН ДОКТОРИ

Зуҳриддин Нуриддинов 27 йилдан бери Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика институтининг умумий тарих кафедрасида ғарб мамлакатларининг янги ва энг янги тарихидан узлуксиз дарс бериб келади ҳамда шу соҳада илмий иш олиб боради. Унинг Ғарб мамлакатларининг жуда муҳим проблемаларига, халқаро коммунистик ҳаракат, жаҳон озодлик ҳаракати ва халқаро муносабатлар тарихига бағишланган илмий асарлари, мақолалари газета ва журналлар саҳифаларида ва айрим китоб ҳолида босилиб чиққан. Бундан ташқари, Мирзачўлнинг ўзлаштирилиши тарихига доир «Мирзачўл ўтмишда ва ҳозир» деган тарихий-очерки ҳам катта аҳамиятга моликдир.

Олим Зуҳриддин Расулевич Нуриддинов куни кеча Ўзбекистон ССР Фанлар академияси ижтимоий фанлар бўлимининг бирлашган илмий совети мажлисида «Ғарб мамлакатларининг энг янги тарихи (1917—1939 йиллар)» деган темада тарих фанлари доктори илмий даражасини олиш учун диссертация ёқлади.

Илмий советда сўзга чиққан оппонентлар: москвалик атоқли олимлар — тарих фанлари доктори, профессор И. С. Галкин, тарих фанлари доктори, профессор А. Л. Нарочницкий ва тошкентлик олим — тарих фанлари доктори Ҳамид Иноятовлар олимнинг иши катта оригинал илмий асар ва қимматли дарслик бўлиб хизмат қилишини алоҳида таъкидлашди. Илмий советда тарих фанлари доктори, профессор Яҳё Ғуломов ҳам сўзга чиқди. У олимнинг асарини илмий жиҳатдан анализ қилиб, бу асар олий ўқув юртлари учун ҳам, тарих ўқитувчилари учун ҳам энг яхши қўлланма бўлиб қолишини уқтирди.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси ижтимоий фанлар бўлимининг бирлашган илмий совети олим З. Нуриддиновнинг тадқиқотини юксак баҳолаб, унга тарих фанлари доктори деган илмий даража беришга якдиллик билан қарор қилди.

Н. ТОШПЎЛАТОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

15 ЯНВАРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 17.00 — **Хаёлпарастлар** (болалар учун телеинсценировка), 17.25 — **Телевизион янгиликлар.**

Рус тилида: 17.40 — **Чит кўча** (мультфильм), 18.00 — **Телевизион янгиликлар,** 18.15 — **Реклама ва эълонлар,** 18.20 — **Дунё кичик зарралардан яралган** (илмий-оммабоп фильм).

Ўзбек тилида: 18.40 — **Телевизион миниатюралар** («Ёшлик» студияси).

Рус тилида: 19.15 — **Новости дня** киножурнали, 19.25 **Концерт** (чет эл эстрада артистлари ижросида), 20.05 — **Чет эл кинохроникаси** ва **Ёшлик альманахи** номли бадиий фильм.

21.50 — **Эшиттиришлар программаси.**

21.55 — **Ўзбек куйлари.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 дан — **Фрунзе телестудияси эшиттиришлари.**

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 15/I да **Хоразм қўшиғи,** 16/I да кундуз **Русалка,** кечқурун, **Жизель.**

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 15/I да **Уғирланган умр,** 16/I да кундуз **Насриддин саргузаштлари,** кечқурун **Қотил.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **«Юность» цирк коллективи ва «Арслонлар» аттракциони.**

КИНО

Шимол гули — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Афина атрофида — «ИСКРА» (кундуз ва кечқурун).

Фавқулодда топшириқ — НАВОИЙ номли, «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун), САНЪАТ САРОЙИ (эрталаб соат 11, кундуз 1 ва 3 да).

«Аврора» залпи — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз соат 5 ярим, кеч 7 ярим ва 9.15 минутда).

Тарбиясиз қиз — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 2, кеч 6 ва 9.45 минутда).

МУҚИМИЙ НОМЛИ УЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ДРАМА ВА КОМЕДИЯ ТЕАТРИДА
15, 16 январда
ЯНГИ СПЕКТАКЛЬ
Ҳусниддин Шарипов асари

ОТА УҒЛИ

2 парда, 6 кўринишли музикали лирик драма.

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоблари **Ф. Содиқов** ва **Б. Гиенко** музикаси.

Постановкачи-режиссёр — **Абдурашид Раҳимов,** рассом — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби **Г. А. Визель,** дирижёр — **Қувонч Усмонов,** балетмейстер — **Омон Назруллаев,** хормейстер — **Ботир Умиджонов,** концертмейстерлар — **М. Фурман** ва **А. Малина,** режиссёр ассистенти **Раиса Муҳиддинова.**

Спектакль кеч соат 7 да бошланади. Билетлар сотилмоқда.

ТОШКЕНТ МАРКАЗИЙ УНИВЕРМАГИГА

сантехникага доир старший инженер, органик шиша ишловчи мастер, таъминот экспедитори, материал-техника таъминоти товароведи, радиоузел мудири

КЕРАК

Ўзбекистон кўчаси, 25-уйда кадрлар бўлимига мурожаат қилинсин.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри.

Р. 06045. ИНДЕКС 64969 Г — 1031.